БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 98 (18.874). ● Шанба, 28 апрель 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ГРАЖДАНЛАРИ! ИҚТИСОД ҚИЛИШ ВА ТЕЖАМКОРЛИК УЧУН УМУМХАЛҚ ҲАРАКАТИДА АКТИВ ҚАТНАШИНГИЗ! МОДДИЙ, ЭНЕРГЕТИКА, МЕҲНАТ ВА МОЛИЯ РЕСУРСЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида хўжалик қурилишига ва экономикани бошқаришни такомиллаштиришга, шунингдек СССР ташқи сиёсатига доир бир қанча масалаларни муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленумида қайд этиб ўтилганидек, Сиёсий бюро шу йилнинг биринчи кварталидаги якунларни ҳисобга олиб, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат плани қандай бажарилаётганлигини таҳлил этди.

Омманинг меҳнат ғайрати ўсганлиги, тартиб ва уюшқоқликнинг янада мустаҳкамланганлиги, партия, совет, хўжалик органлари ва жамоат ташкилотларининг собитқадамлик билан ишлаганлиги натижасида шу йилнинг биринчи кварталида иқтисодий ва социал ривожланиш Давлат плани бирмунча муваффақиятли бажарилди. Иқтисодий юксалиш ва совет кишиларининг фаровонлигини ошириш суръатлари ўсди. Ишлаб чиқариш самарадорлигининг кўрсаткичлари яхшиланди. Қишлоқ хўжалигида чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва харид қилиш кўпайди, саноат ва темир йўл транспорти меҳнаткашлари партияга берган ваъдаларини умуман шараф билан бажардилар. — пландан ташқари меҳнат унумдорлигини бир процент оширишга ва маҳсулот таннархини ярим процент камайтиришга эришдилар.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси умумий кўнгилдагидек кўрсаткичлар билан бир қаторда бир қанча ҳолларда хўжаликнинг баъзи муҳим соҳаларида ҳали ҳам қониқарсиз аҳвол мавжудлигини уқтирди. Бор қувватлардан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Иш вақти кўп зое кетмоқда, ёқилғи хомашё ва бошқа ресурсларни тежаш топшириқларининг бажарилиши ҳамма жойда ҳам таъминланаяпти, деб бўлмайди. Ҳатто планни муваффақиятли бажараётган тармоқларда ҳам кўпгина қолоқ корхоналар бор. Маҳсулот етказиб бериш интизомига риоя қилишда туб бурилиш ясашга эришилгани йўқ.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область партия комитетлари, министрлик ва идоралар, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотлари олдига биринчи кварталдаги иш якунларидан тегишли хулоса чиқариб олиш, ҳар бир корхонанинг фаолиятини чуқурроқ ўрганиш, унинг натижаларини талабчанлик билан баҳолаш, диққат-эътиборни қолоқ участкаларни илғорлар қаторига чиқаришга қаратиш ва ишда суръатни сусайтирмай туриб, 1984 йилги план топшириқларини ва қабул қилинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш учун барча зарур ишларни қилиш вазифаси қўйилди.

Сиёсий бюро мажлисида капитал қурилишни планлаштириш, ташкил этиш ва бошқаришни яхшилаш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорида корхоналарни техника билан қайта таъминлашни ва реконструкция қилишни жадаллаштиришга, лойиҳалаш сифатини яхшилашга, планлаштиришни ва қурилишга раҳбарликни такомиллаштиришга; қурилиш ишлаб чиқаришини бошқаришнинг асосий бўғинлари сифатида қурилиш-монтаж трестларининг ролини оширишга қаратилган бир қанча тадбирлар кўзда тутилган. Капитал маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини кучайтириш, қурилиш муддатларини қисқартириш ва сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ўзлаштириш, план топшириқларининг тўла ва ошириб бажарилишини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантириш юзасидан кўпгина тадбирлар белгиланди.

Ушбу қарорни ривожлантириш юзасидан қурилишда меҳнат унумдорлигини янада ошириш, меҳнатга ҳақ тўлаш ва мукофотлаш системасини такомиллаштириш, лойиҳа-смета ишини яхшилаш, қурилиш ишлаб чиқаришининг юксак даражасига эришишга қаратилган техника сиёсатини таъминлаш учун СССР Госстройининг масъулиятини кучайтириш масалалари юзасидан қарорлар ишлаб чиқиш ва қабул қилиш кўзда тутилади.

Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь, 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг қарорларига амал қилиб, бошқаришни бундан буён такомиллаштиришнинг асосий йўналишларини белгилаш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилди. Шу муносабат билан давлат қурилишида демократик централизм принципини янада изчиллик билан амалга ошириш, раҳбарликнинг иқтисодий методларини кучайтириш, тармоқ ва территориал тараққиётни мақбул равишда боғлаб олиб бориш, тармоқлараро алоқаларни такомиллаштириш, бошқаришнинг асосий бўғини — ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхона хўжалик мустақиллигини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Сиёсий бюро қайд этиб ўтганидек, буларнинг ҳаммаси министрликларнинг вазифаларини янада ойдинлаштиришни кўзда тутади. Министрликлар ўз диққат-эътиборини тегишли тармоқлар учун стратегик масалаларни ҳал этишга қаратувчи чинакам штаб бўлишлари, халқ хўжалигининг ишлаб чиқарилаётган маҳсулотга бўлган талаб-эҳтиёжларини қондиришга тўла даражада жавоб беришлари лозим. Экономикани ривожлантириш комплекслигини таъминлаш учун республика ва маҳаллий органларнинг ҳуқуқларини янада кенгайтириш ва масъулиятини кучайтириш, шунингдек бошқариш марказий органларининг иш савиясини анча ошириш, улар аппаратини такомиллаштириш муҳим аҳамият касб этади.

Агросаноат комплекси проблемалари юзасидан Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ иқтисодий Кенгаши якунлари муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, тегишли министрлик ва идораларнинг раҳбарларига Озиқ-овқат программасининг қандай бажарилаётганлигини таҳлил қилишни ҳамда колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг интенсивлигини ошириш, иқтисодий ишни яхшилаш, хўжалик механизмини ва агросаноат комплексининг барча тармоқларини бошқаришни такомиллаштириш юзасидан конкрет тадбирларни белгилашни топширди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси К. У. Черненко ва Д. Ф. Устинов ўртоқларнинг ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Польша Халқ Республикаси миллий мудофаа министри Ф. Сивицкий билан учрашувлари ва суҳбатларининг натижаларини маъқуллади.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Ташқи ишлар министрлари комитетининг Будапештда бўлиб ўтган мажлиси якунлари тўғрисида ўртоқ А. А. Громиконинг ахборотини, шунингдек ўртоқ А. А. Громиконинг Венгрия Халқ Республикасига қилган визити тўғрисидаги ахборотни кўриб чиқиб маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида мамлакатимиз ички ва ташқи сиёсатига доир бошқа баъзи масалалар кўриб чиқилиб, қарорлар қабул қилинди.

1 МАЙ ШАРАФИГА!

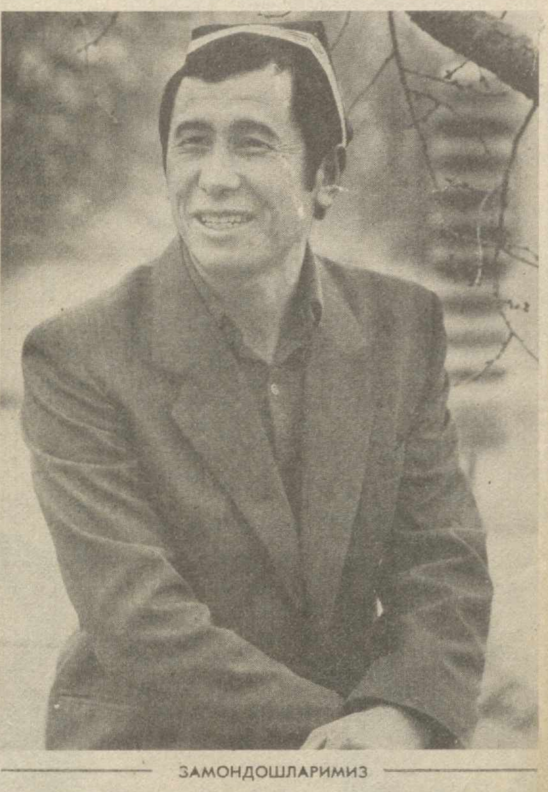

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

БРИГАДИР

Жонажон партиямиз Марказий Комитети кейинги Пленумлари қарорларини турмушга актив татбиқ этаётган пахтакорлар орасида Муҳсин Иброҳимов ҳам бор. Унинг пахтачилик соҳасидаги фаолиятига ҳали кўп бўлгани йўқ. Бироқ у ўтган йиллар мобайнида тажрибали бободеҳқонлар маслаҳати, илм-фан ютуқларига амал қилиб пахтадан юқори ҳосил етиштириб келмоқда.

Бундан тўрт йил муқаддам Тошлоқ районидаги «Ленинград» колхози партия ташкилоти уни қолоқ бригадага ўтказиб янглишмаган эди. Коммунист М. Иброҳимов бошлиқ коллектив аъзолари бригадани 45 центнерлик марррага олиб чиқди. Илгари ана шу майдонлардан олинадиган ҳосил гектарига зўрға 30 центнерни ташкил қиларди. Бунга — механизациядан оқилона фойдаланиш, меҳнат интизомига қатъий риоя этиш, барча соҳаларда коммунистлар авангардлигини таъминлаш туфайли эришилди.

Бригада аъзолари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 50 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилиб, кўкламги дала ишларини намунали олиб бормоқдалар.

Яқинда моҳир бригада бошлиғи Муҳсин Иброҳимов пахтачиликни ривожлантиришга қўшган ҳиссаси учун «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» унвонига лойиқ кўрилди.

В. Молгачев фотоси.

Номерга телеграмма

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

КОСОН. [Махсус мухбиримиздан]. Райондаги Ворошилов номли колхоз пахтазорларида дастлабки комплекс ишлов ёппасига бошланди. Хўжаликда 800 гектар ерга экилган чигит қийғос униб чиқди.

— Яшил пайкаллар орасига культиваторларни киритдик, — дейди колхоз правлениесининг раиси Абдухалил Орипов, — ниятимиз республикамизнинг юбилей йилида ипак пахта ҳосилдорлигини 40, оқ пахтани эса 45 центнерга етказишдир. Мақсад сари интилишимизни бехато униб чиққан ёш ниҳолларнинг дуркунлиги ҳамда пудрат усулида ишлаётган ўн уч бригададаги колхозчиларимизнинг унумли ва завқли меҳнати далиллаб турибди.

Пешқадам механизаторлардан Р. Кенжаев, С. Орзиев, Ш. Тўраев, Ш. Қодировлар кунлик нормаларини икки ҳиссадан бажариб ғўза қатор ораларига сифатли ишлов беряптилар.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ҚАРДОШЛАР ДАСТУРХОНИГА

● Сурхондарё сабзавоткорлари савдо тармоқларига эртаги карам етказиб беришмоқда. Область кооператорлари бу маҳсулотни бу йил барвақт тайёрлашга киришдилар. Улар юбилей йили баҳорида колхозлар, совхозлардан жами 80 минг тонна карам харид қилишга қарор қилдилар. Бу маҳсулотнинг кўп қисми республикамиз областларига ҳамда Тошкентга юборилади.

Область деҳқонлари Россия Федерацияси, Сибирь, Урал ва Узоқ Шарқ аҳолисига аввалгидан анча кўп 70 минг тонна эртаги карам жўнатишни мўлжалламоқдалар.

ДАСТЛАБКИ КУЛЬТИВАЦИЯ

● Толлимаржон районидаги «ВЛКСМ XVIII съезди» қўриқ совхозидан Н. Нурматов бошлиқ бригада далаларида ғўзалар бир текисда униб чиқди. Механизаторлар экинни биринчи культивация қилишга киришдилар.

Бригада аъзолари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олишга сўз беришган.

ТЕЖАМКОРЛАР

● Жийдакападаги темирбетон маҳсулотлари заводи новаторлари арматура симини газ пайвандлаш воситасида кесишдан воз кечишни таклиф қилдилар. Улар шу мақсадда гильотин тиғидан фойдалана бошладилар. Натижада бир ярим тонна металл ацетилен ва кислород тежалади.

Корхона меҳнат аҳли тежалган хом ашёдан 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. Бу ўтган йилгига нисбатан 6 минг сўм кўпдир.

АФҒОН ХАЛҚИ БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида афғон халқининг миллий байрами — Апрель революциясининг 6 йиллигига бағишланган кўп кишилик йиғилишлар, дўстлик кечалари «Совет-Афғон дўстлиги мустаҳкамланаверсин ва ривожланаверсин!» деган шиор остида ўтмоқда. Тошкент жамоатчилиги вакилларининг 27 апрель куни бўлиб ўтган йиғилиши ана шу шонли санага бағишланди. Йиғилишда республика пойтахтининг ўқув юртларида билим олаётган афғонистонлик йигит ва қизлар иштирок этдилар.

Сўзга чиққан кишилар кейинги йилларда Афғонистон Халқ демократик партияси раҳбарлигида социал адолат принциплари асосида ижтимоий ҳаётни қайта қуриш ишида афғон халқи қўлга киритган ютуқлар тўғрисида мамнуният билан гапирдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда экономика ва маданиятни ривожлантиришда, Апрель революцияси ғалабаларини ҳимоя қилиш ишида қўшни дўст мамлакатга ҳар томонлама ёрдам бериб келди ва бундан буён ҳам ёрдам бераверади. Йиғилиш қатнашчилари янги ҳаёт қуришда афғон халқига янгидан янги муваффақиятлар тиладилар.

АДРнинг Тошкентдаги Бош консули Муҳаммад Насим Жўя йиғилиш аҳли ҳузурида сўзга чиқди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Дания социал ишлар министри Палле Симонсен бошчилигидаги Дания делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда.

Меҳмонлар республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлигида бўлдилар, Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қабул қилиндилар.

Делегация Самарқандга боради.

(ЎзТАГ).

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ VIII ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ОЛДИДАН

УЧ ҚИТЪА ЭКРАНИ

23 майдан 2 июнгача Тошкентда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг VIII халқаро кинофестивали ўтказилади. Ҳозиргача 80 та мамлакат ва бешта халқаро ҳамда миллий ташкилот — БМТ, Фаластин Озодлик Ташкилоти, Чили ватанпарвар кучлари, шунингдек кинокўрикда биринчи бор иштирок этадиган ЮНЕСКО ва Жанубий Африка африкаликлар миллий конгресси бу фестивалда қатнашажакларини билдирдилар. 26 апрель куни Москвада совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференциясида шу нарса маълум қилинди.

Фестивалнинг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган анъанавий шиори планетани ядровий фалокатга дучор қилишга уринаётган империалистларнинг кирдикорларига қарши ўз санъати билан курашиш иштиёқи туфайли бирлашган уч қитъа экран усталарининг эътиборини ўзига тортди.

Кўрик программаси бой ва хилма-хил бўлиши сезилиб турибди. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу программага 200 тага яқин бадиий, ҳужжатли, илмий-оммабоп фильм киритилди, кўрикда қатнашиш тўғрисидаги илтимосномалар ҳали ҳам келиб турибди. Чет эллик меҳмонларга ижодий мунозарада санъатнинг ривожланиши проблемаларини муҳокама қилиш, кино бозорида қатнашиш, республика меҳнаткашларининг турмуши билан танишиш имконияти яратиб берилади.

Региoннинг атоқли кинематографиячилари илгари яратган асарларни намуна тариқасида кўрсатиш Тошкент халқаро кинофестивалида биринчи бор ташкил этилади. Ҳинд режиссери Мринал Сен, япон мастери Канэто Синдо, бразилиялик режиссер Нельсон Перейра дос Сантос ўз асарлари билан томошабинларни таништирадилар.

Фестивалнинг энг яхши фильмлари мамлакатимиз жамоат ва ижодий ташкилотларининг совринлари ҳамда дипломларини оладилар.

(ТАСС мухбири).

К. У. Черненко М. Койвисто билан учрашди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан дам олиш учун Совет Иттифоқига келган Финляндия Республикасининг Президенти М. Койвисто билан 26 апрель куни Кремлда учрашди.

Учрашувда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров ва СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. М. Соболев;

Финляндия томонидан — Финляндиянинг СССРдаги элчиси А. Кахтило, республика Президенти маҳкамасининг бошлиғи Я. Калела ва Финляндия Ташқи ишлар министрлиги давлат секретарининг ўринбосари К. Тернудд қатнашдилар.

Совет-Финляндия муносабатларига хос бўлган дўстлик ва ўзаро ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган суҳбат давомида К. У. Черненко билан М. Койвисто СССР билан Финляндия ўртасидаги яхши қўшничилик ҳамкорлигини янада ривожлантириш истиқболларини муҳокама қилдилар, шунингдек, халқаро вазиятнинг иккала томонни қизиқтирувчи баъзи актуал проблемалари хусусида фикрлашиб олдилар.

Иккала томон СССР билан Финляндия ўртасидаги муносабатлар вақтинчалик халқаро ўзгаришларга тобе бўлмай, 1948 йилги дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизида барқарор ва узлуксиз ривожланаётганидан мамнуният изҳор этди.

Совет-Финляндия ҳамкорлигининг узоқ муддатли истиқболлари 1948 йилги шартноманинг амал қилиш муддати навбатдаги аср бошлангунига қадар 1983 йилда яна узайтирилганлиги билан пухта равишда таъминланган. Шартноманинг узайтирилиши унинг ҳамма принциплари ва қоидалари ўз кучини тўла-тўкис сақлаб қолишини тасдиқладики, бу нарса СССР билан Финляндия ўртасидаги дўстлик, ишонч ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашда катта қадамгина бўлиб қолмай, шу билан бирга Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса бўлиб ҳам қўшилди.

Дунёдаги кескинлик кучайган шароитда Совет — Финляндия ҳамкорлигини самарали ривожлантириш тажрибаси турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши сиёсати ҳаётийлиги, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгаш Якунловчи актининг қоидалари изчиллик билан амалга оширилиши муҳимлиги яққол тасдиқланганлиги уқтириб ўтилди.

К. У. Черненко Совет раҳбарлари Финляндия билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш масалаларига бундан буён ҳам алоҳида эътибор билан ёндашаверишларини қайд этди. СССР билан Финляндия ўртасидаги муносабатларни мустаҳкам дўстлик, ўзаро ишонч ва ҳар томонлама ҳамкорлик йўлидан, Совет Иттифоқи ва Финляндия халқлари учун ўзаро манфаатли тарзда ривожлантириш учун кенг имконият бор.

М. Койвисто эса Финляндия синалган ташқи сиёсат йўлидан — «Паасикиви-Кекконен йўли»дан бундан буён ҳам аниқ мақсадни кўзлаб муттасил бораверишини айтди. Бу йўлда Совет Иттифоқи билан дўстона муносабатларни 1948 йилги шартнома асосида давом эттириш ва ҳар томонлама ривожлантириш марказий ўрин олади. Бу сиёсат Финляндия халқининг жуда кенг табақалари мададига таянади, деб таъкидлади у.

Халқаро проблемаларни муҳокама қилиш чоғида иккала мамлакатнинг уруш хавфини тугатишга, қуролланиш, айниқса ядровий қуролланиш пойгасини тугатишга актив кўмаклашишга азму қарор берганлиги тасдиқланди.

Иккала томон Европадаги ҳарбий қаршима-қаршилик даражасини камайтириш учун, давлатлараро муносабатларни кескинликни юмшатиш ўзанига солиб юбориш, халқаро ишонч ва амалий ҳамкорлик муҳитини вужудга келтириш, ҳалол ва тенг ҳуқуқли музокаралар йўли билан низоли проблемаларни ҳал этиши учун катта ва кичик барча давлатларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш зарурлигини таъкидлади. Бу ишда Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тадбирларига ҳамда қуролсизланишга бағишланган Стокгольм конференцияси фойдали роль ўйнаши лозим.

Ҳозирги шароитда Финляндиянинг Шимолий Европани ядросиз зона деб эълон қилиш ва бу районда мустаҳкам тинчликни таъминлаш тўғрисидаги таклифлари актуаллиги ортиб бораётганлиги таъкидланди. Совет томони шу таклифларнинг рўёбга чиқарилиши учун қулай шароитларни вужудга келтиришга кўмаклашишга тайёрлигини тасдиқлади.

К. У. Черненко билан М. Койвисто Совет Иттифоқи ва Финляндия раҳбарлари ўртасидаги шахсий алоқалар анъанасини давом эттириш тарафдори эканликларини билдирдилар. Бу алоқалар иккала мамлакатнинг ҳамкорлигини ривожлантиришга, уларнинг тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш масалаларидаги ўзаро баҳамжиҳат ҳаракатларига кўмаклашишини айтдилар. (ТАСС).

Учрашув пайти. В. Мусаэльян ва Э. Песов фотоси. (ТАСС).

ДАВРА СТОЛИ

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ САМАРАДОРЛИГИ

КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми бўлиб ўтгандан бери бир йилга яқин вақт ўтди

Хўш, самара, натижа қандай? Идеология ишининг ҳаётийлиги, самарадорлиги бўйича нима ишлар қилинди?

Коммунистик партия доҳий В. И. Ленин васиятларига амал қилиб, меҳнаткашларнинг кенг қатлами ўртасида сиёсий-тарбиявий ишни ташкил этишга, янги инсонни камол топтиришга алоҳида эътибор бермоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми ривожланган социализм шароитида бутун идеология иши олдига қўйилаётган талабларни тўла-тўкис таърифлаб берди, ҳамиша одамлар орасида бўлиш, уларнинг маънавий-сиёсий тарбияси учун пропаганданинг барча воситаларидан оқилона фойдаланиш вазифаларини илгари сурди. Партия Марказий Комитетининг Бош секретари К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил февраль ва апрель Пленумларида сўзлаган нутқларида коммунистик қурилишнинг олдинги маррасидан чиққан фикрга қулоқ солиш, меҳнаткашларнинг уюшқоқлигини, ижодий ташаббускорлигини янада авж олдириб, бутун кучни ўн биринчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли амалга ошириш учун мусобақага сафарбар этиш лозимлигини таъкидлади.

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Термизда ўтказган «Давра суҳбати» КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорларини амалга ошириш борасида Сурхондарё область партия ташкилотларида тўпланган тажрибаларни умумлаштиришга бағишланди. Суҳбатни область партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. КАРИМОВ олиб борди. Унда Сариосиё район партия комитетининг секретари Ф. ХАЙИТҚУЛОВА, Ленин йўли район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Х. МАРДОНОВ, Бойсун район «Ғалаба» газетасининг редактори О. ПАРДАЕВ, Будённий номли совхоз партия комитетининг секретари Х. НАЗАРОВ, Жарқўрғон район Минор қишлоқ Советининг раиси Ф. РАҲМОНҚУЛОВА, маориф ходимлари касаба союзи область комитетининг раиси С. СОҲИБОВ, Шеробод район ёш коммунистлар мактабининг пропагандисти И. МИРЗАЕВ, Денов район 22-ўрта ҳунар-техника билим юртининг директори А. ТОШМУРОДОВ, Ангор район комсомол комитетининг секретари Л. ПАНЖИЕВА, Гагарин районидаги «Партия XXIV съезди» совхози директорининг маданият ишлари бўйича ўринбосари С. МУҲАММАДЖОНОВА, Сариосиё район ижроия комитети маданият бўлимининг мудири Т. УМАРОВ ўртоқлар иштирок этишди.

Имом МИРЗАЕВ:

«Материал иқтисодий таҳлиллар, диаграммалар, техника воситалари ёрдамида ўрганилишига эришиш — пропагандист муваффақиятининг асоси».

Фотима РАҲМОНҚУЛОВА:

«Атеистик тарбия аниқ ва ҳамма кўриб-билиб турган фактлар, ҳодисаларни, уларнинг оқибатларини таҳлил қилиш асосига қурилса, кишилар қалбидан пухта ўрин олади».

Саттор СОҲИБОВ:

«Янги инсонни тарбиялаб вояга етказишда, уларда ижтимоий ва меҳнат активлигини оширишда касаба союз маҳаллий ташкилотларининг роли каттадир».

Людмила ПАНЖИЕВА:

«Ижтимоий фанлар ўқитилишини яхшилаш, ўқувчиларнинг турли клублари, тўгараклари ёшларда юксак, коммунистик онглиликни, бурч туйғусини тарбиялашга самарали таъсир кўрсатмоқда».

В. Ем фотолари.

Олмос қирралар

Ҳайитқулова: Меҳнатга онгли ёндаша олувчи кишиларни тарбиялаб, инсон тафаккурини бойитиш — умуман, онг тарбияси ҳамиша муҳим ўрин тутиб келди. Владимир Ильич Ленин шу ҳақда гапириб, давлат омманинг онглилиги билан кучлидир деб таълим берган эди. Омманинг онглилиги эса социалистик тузумимиз куч-қудратининг манбаи бўлиб келмоқда. Бу борада биз муайян иш олиб бормоқдамиз. Кейинги йилларда Сариосиё район партия ташкилотлари сиёсий ва иқтисодий ўқувни такомиллаштириш, унинг самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Ўқувларнинг барча формаларини такомиллаштиришга қаратилган катта ташкилотчилик ишлари амалга оширилди. Партия маорифи, меҳнаткашларнинг оммавий-иқтисодий ўқувлари барча формалардаги машғулотлар партия ташкилотлари, меҳнат коллективларининг бутун фаолияти билан тобора чамбарчас боғлаб юборилмоқда.

Мирзаев: Ҳозиргина Флора Ҳайитқуловна машғулотлар ҳаёт билан, кундалик вазифалар билан боғлаб олиб борилиши яхши самара бераётганлигини айтиб ўтдилар. **Ўзим машғулот олиб бораётган ёш коммунистлар мактабида ҳар бир тингловчининг гражданлик активлигини кучайтиришга, уларда коммунистик онглиликни чиниқтириб, ташаббускорликни авж олдиришга эришмоқдаман.** Тингловчилар КПСС Программаси ва партия Уставини чуқур ўрганяптилар. Одатда у ёки бу мавзудаги суҳбатни ташкил этишдан олдин тингловчилар ишлаётган жойларда бўлиб, уларнинг ишлаб чиқаришдаги иштирокини, меҳнатда эришаётган натижаларини таҳлил қилиб чиқаман.

Керамика заводини олайлик. Корхона ташкил этилганида партия ташкилоти борйўғи уч коммунистдан иборат эди. Ҳозир 24 коммунист маҳсулот сифатини ошириш учун мусобақанинг олдинги сафида бормоқда. Ҳар уч коммунистдан иккиси партия сафига кейинги вақтларда қабул қилинган. Улар иш вақтидан, ускуналардан, қувватлардан оқилона фойдаланиш намуналарини кўрсатаётирлар. Кейинги йилларнинг ўзида ялпи маҳсулот ҳажми беш баробар ошганлиги бунинг далилидир.

Назаров: Маълумки, давр ўқувни ташкил этишдаги расмиятчилик ва қолоқликка қатъият билан барҳам беришни, ўқувнинг самарасиз формаларидан дадил воз кечишни, машғулотни ташкил этишда коммунистларнинг фазилатларини, савияларини аниқ ҳисобга олишни тақозо этмоқда. Биз партия сиёсий маорифи тармоғини шакллантиришда ана шу талаблардан келиб чиқдик. Тингловчиларни кўпайтириш эмас, балки уларни ўқув турларига тўғри жойлаштириш йўлидан бордик. Ҳозир 112 коммунист партия маорифи системасидаги мактабларда, 725 ишчи-хизматчи иқтисодий таълим системасида, ёшлардан 391 киши комсомол ўқувида ўз билимини ошираётир.

Пропагандистларимиз партия ички ва ташқи сиёсатини маҳаллий материаллар билан боғлаб тарғиб қилаётирлар. **Партия комитети пропагандистларнинг умумий тайёргарлигини ошириш, уларни ўқувнинг кўргазмали ҳамда техника воситалари билан таъминлаш чораларини кўряпти.** Бугун биз К. Ҳамзаев, Ж. Абраев сингари пропагандистларимизнинг тингловчиларда қизиқиш ва активликни кучайтириш борасидаги ибратли тажрибаси ҳақида қониқиш билан тапира оламиз.

Пардаев: Партия ўқуви ва иқтисодий умумтаълим самарадорлигини оширишда оммавий ахборот воситалари, айниқса, район газетаси редакцияларининг ижодий коллективлари муайян иш олиб боришлари лозим. Июнь Пленумида ахборот воситалари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни ижтимоий ва меҳнат активлигини оширишнинг таъсирчан қуроли эканлиги яна бир бор таъкидланди. Шуни назарда тутиб, биз партия пропагандасини йўлга қўйиш тажрибасини ёритишга бағишланган материалларнинг услуб ва жанрларини яхшилаш, уларда конкретлилик, фикрнинг ўткирлиги, чуқур умумлашмалар бўлишига эришиш йўлидан бормоқдамиз.

Пропаганда ишини йўлга қўйиш борасида тўпланган тажрибалар, ҳал қилиниши лозим бўлган проблемалар турли рубрикалар остида, хилма-хил жанрларда ёритилаётир. Пропагандистларга ёрдам тариқасида эълон қилинаётган мақолаларнинг район экономикаси ва маданий ҳаёти билан боғлиқлигини, уларда чуқур умумлашмалар берилишини таъминламоқдамиз. Шу ўринда «Ғалаба» газетаси саҳифаларида эълон қилинган «Якун ва режалар», «Сиёсий ва иқтисодий ўқиш — чиниқиш мактаби», «Ленинча синов», «Жонкуяр пропагандист» сингари материалларни тилга олиш жоиз.

Ҳайитқулова: Бу ерда биз пропагандист фазилати ҳақида фикр юрита бошладик. Маълумки, **пропагандистнинг фаолияти ғоят сержилодир. У муҳим партия топшириғини бажариш жараёнида суҳбатдошлари, тингловчилари юрагига кириб бормас экан, бирон бир натижага эриша олмайди.** Бунинг учун эса фақат машғулотни қизиқарли ташкил этиш кифоя қилмайди. Пропагандист камчиликларга муросасиз, ўзига ва бошқаларга бирдек талабчан, покиза қалб эгаси, маънавий етук мураббий бўлмоғи керак. Уларда мана шу фазилатларни изчил тарбиялаш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Мардонов: Жуда тўғри гап айтилди. Биз пропагандистларнинг ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан юксак тайёргарликка эга бўлишларини таъминлаб, ўқувларнинг таъсирчанлигини, амалийлигини кучайтираётирмиз. Пропагандист кадрларни қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш борасида областимизда изчил, яхлит бир система қарор топди.

Ленин номли совхоз пропагандисти Саъдулла Абдуллаев олий маълумотли экономист. У олиб бораётган машғулотлардан 28 тингловчи баҳраманд. Уларнинг ҳаммаси олий ёки ўрта махсус билимга эга кадрлардир. Ҳар бир темани ўрганиш жараёнида пропагандист ўз тингловчилари фаолиятидан мисоллар келтиради. Ҳатто коммунистлар партия топшириқларини қандай бажараётганликлари, оилада бола тарбияси билан нечоғли изчил шуғулланаётганликларига оид мисолларни тилга олади. Будённий номли, Қосим Раҳимов номли совхозларнинг партия ташкилотлари тингловчиларнинг ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб туриш практикасини кенг қўлланмоқдалар.

Панжиева: Ангор мактабларида ижтимоий фанларни ўқитиш сифати яхшиланяпти. Турли клублардаги машғулотлар пионер ва комсомолларда актив позицияни чиниқтиришга хизмат қилаётир.

Тошмуродов: Шахснинг камолотида ғоявий тарбия актив ҳаётий позицияни чиниқтиришнинг етакчи шарти, албатта. Бу тарбия ҳозиргина Людмила Холмўминовна айтганидек, ёшликдан, оила, ўқув муассасаларида олиб борилаётган кундалик ишлар жараёнида эътибордан қочирилмаслиги керак. Лекин кўпинча ёшларда ижтимоий активликни тарбиялашнинг янги-янги формаларини изчил изламаймиз. **Мактабларда, ҳунар-техника билим юртларида сиёсий билим клублари, лекторийлар кўп ҳолларда расмият учунгина ташкил этилади. Ўсмирлар билан сиёсий суҳбатларни, қуруқ, таъсирсиз тилда олиб бориш, улар даврасида қироатхонлик қилиш мутлақо ярамайди.**

Ҳайитқулова: Биз Абдураҳмон Тошмуродовни ҳунар-техника таълими соҳасининг тажрибали ходими сифатида танийимиз. Бу кишининг ҳозирги сўзлари ғоят ўринли. Кўпинча мактабларда фақат сиёсий ўқувларгина эмас, балки жамиятшунослик фанларини ҳам китобдаги маълумотлар орқали ўрганиш «тажрибаси»дан ҳали ҳам воз кечилгани йўқ. Натижада ўқувчиларнинг кўпчилиги ўз қишлоғи, ўзи яшаб турган колхоз ёки совхозда амалга оширилаётган ишлардан хабарсиз. Баъзи ҳолларда бизнинг ютуқларимизга ҳам, ҳал қилиниши лозим бўлган муаммоларимизга ҳам ёшларнинг муайян қисми бефарқ эканлигининг сабаби шунда эмасми? Бинобарин, биз назарий билимларни пропаганда қилишда, замондошларимизда ғоявий эътиқодни чиниқтиришда муайян камчиликларга йўл қўяётганлигимиз кўриниб турибди.

Мутаносиблик

Ҳайитқулова: Ривожланган социалистик жамиятда янги кишини камол топтиришнинг замонавий қудратли пропаганда ва ахборот воситалари юзага келди. Шу ўринда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг қуйидаги сўзларини келтириш ўринлидир: **«Бизнинг бутун идеологик ишимиз системаси яхши созланган оркестрдек ҳаракат қилиб, бунда ҳар бир асбоб ўз овозига эга бўлиб, ўз партиясини ижро этади, уйғунликка эса моҳирона дирижёрлик билан эришилади».** Бутун тарбия ишимизнинг оҳанглари партия раҳбарлиги нечоғли самарадор эканлигига қараб баралла янграйди. Айрим рақамларни келтираман. Ҳозирги кунда меҳнат коллективларида 687 пропагандист, 700 га яқин агитатор, 115 сиёсий ахборотчи, 20 сиёсий докладчи, «Билим» жамиятининг 700 дан кўпроқ аъзоси идеологик, сиёсий тарбия ишини олиб бормоқда.

Идеология активининг аксарияти омма билан жонли мулоқот олиб боришдек ғоят муҳим партия топшириғини муваффақиятли адо этаётир. Кейинги пайтда Жума Пирназаров номли колхоздан Арслон Ёқубов, Ленин номли колхоздан Хушвақт Ҳолматов сингари кўпгина агитатор ва лекторларнинг ибратли иш тажрибаларини кенг оммалаштирдик. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда матбуот, радио, телевидениедан ўринли фойдаланаётирмиз. «Сариосиё ҳақиқати» газетаси, район радиосининг бу борадаги роли ошиб бормоқда.

Оммавий-сиёсий тарбияни ташкил этишда халқ университетлари, сиёсий билим лекторийларининг аҳамияти ошяпти. Ҳозирги пайтда 12 халқ университети машғулотларига 2 мингдан кўпроқ тингловчи иштирок этаётир. Айни пайтда шахс онгига сиёсий таъсир кўрсатишнинг бошқа формалари ҳам такомиллашяпти. Мен бу ўринда ягона сиёсий кунлар, савол-жавоб кечалари, уч авлод учрашувлари сингари оммавий тадбирларни назарда тутмоқдаман. Истиқомат жойларида маҳалла комитетлари, оқсоқоллар кенгашлари аҳоли ижтимоий активлигини кучайтириш борасида қизғин иш олиб бормоқда.

Областимиз хўжаликларида меҳнатни ташкил этишнинг структураси такомиллаштирилганлиги туфайли сиёсий тарбия иши тобора самарали бўляпти. Энди бу иш анча реал, конкрет, амалий тус олди. Уни назорат қилиш қулайлашди. Хўжаликларимиздаги 40 та алмашлаб экиш участкасида шинам дала шийпонлари амалий тарбиявий иш марказига айланган.

Назаров: Дарҳақиқат, ҳозирги шароитда дала шийпонларида сиёсий-маданий ишлар комплексини ташкил этиш ўз самарасини бераётир. **Пахтакорларнинг бўш вақтини кўнгилли ўтказиш, ундан меҳнаткашларнинг маънавий камолотига эришиш йўлида фойдаланиш учун шарт-шароитлар яхшиланмоқда. Дала шийпони меҳнаткашларнинг ишга онгли муносабатини тарбиялаш, ўзига ва бошқаларга талабчанлик руҳини чиниқтириш, иш вақтидан оқилона фойдаланиш йўлида уюшқоқликка эришиш маркази бўлиб қолди.**

Лекин масаланинг бошқа жиҳати ҳам бор. Кўпинча газета ва журналлар дала шийпонларига кеч етказиб берилмоқда. Бу матбуот саҳифаларидаги актуал материалларнинг таъсирчанлигини бўшаштириб қўйяпти. Айрим ҳолларда икки-уч кунлаб газета ололмаймиз.

Масаланинг иккинчи жиҳати шундаки, матбуот саҳифаларида қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаёти, уларнинг ижтимоий тафаккуридаги ўзгаришлар, илғор иш тажрибалари ҳамиша ҳам ўқимишли, таъсирчан ёритилаётир деб бўлмайди.

Пардаев: Ҳозиргина муҳим бир муаммо жуда тўғри қўйилди. Дарҳақиқат, кўпинча газеталаримизда муҳим проблемалар енгил-елпи, юзаки ёритилмоқда. Биз шуни ҳисобга олиб, район журналистлари ижодий маҳоратини оширишга катта эътибор бермоқдамиз. Район газетаси ходимлари меҳнат коллективларида тез-тез бўладиган, мутахассислар, қишлоқ мухбирлари билан кун сайин иш олиб борадиган бўлиб қолдилар. Натижада пропаганда ва агитация иши тажрибаси, уни янада яхшилаш проблемалари тобора изчил ёритиляпти. Биз умумий, тумтароқ иборалардан, қуруқ таъкидлашлардан воз кечиб, мавзуни лўнда, жозибали ёритишга эришаётирмиз. Интернационал ва ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси масалалари тобора кенг ёритилмоқда.

Мардонов: Партия ташкилотларида ягона сиёсий кунлар ўтказиш яхши натижа беряпти. Идеология ходимлари, партия органларининг сайлаб қўйилган активи, хўжалик ва ташкилот раҳбарлари меҳнат коллективларида одамлар билан бевосита учрашиб, уларни қизиқтирган саволларга тегишли жавоб бермоқдалар. Турар жойларда ўтказилаётган ягона сиёсий кунларда социал масалаларга доир саволлар, таклифлар кўп тушмоқда. Бу эса партия, совет, хўжалик ташкилотларига беш йиллик вазифаларини амалий жиҳатдан ҳал этишга катта ёрдам бераётир.

Раҳмонқулова: Даврамизда меҳнаткашлар онгига сиёсий таъсир ўтказиш, уларни маънавий жиҳатдан тарбиялашнинг кўпгина қирралари тилга олиняпти. Замондошларимизни меҳнатсеварлик, ватанпарварлик, шонли анъаналаримизга садоқат руҳида тарбиялашда аҳолининг динга ишонувчи қатлами ўртасида олиб бориладиган ишлар ҳам муҳим ўрин тутади. Биз бу борада муайян тажрибага эгамиз, албатта.

Маълумки, турмуш тарзи ғоят кенг тушунча бўлиб, у одамлар орасидаги ўзаро муносабатни ҳам, ахлоқий соғломликни ҳам, турмуш маданиятини ҳам, оқилона истеъмол маданияти ва намунали жамоат тартибини ҳам ўз ичига олади. Бинобарин, атеистик тарбия ғоят муҳимдир. Мен кўп йиллик тажрибамга асосланиб шуни айта оламанки, ҳар қандай янгилик кишилар онгига изчил, кун сайин олиб бориладиган амалий тажриба орқали сингдирилади. Ўзим пахтакорлар, чорвадорлар билан тез-тез учрашиб тураман. Ислом ва унинг ақидаларига оид савол-жавоб кечалари ташкил этаман. Кўпинча атеист лектор сифатида мактабларга, клубларга, кутубхоналарга таклиф этишади. Ана шундай **жонли мулоқотлар чоғида марксизм-ленинизм классиклари асарларидан, кино ва телевидение кўрсатувларидан, санъат намуналари ва адабий асарлардан ўринли фойдаланаман. Лекин қанчалик бой бўлмасин, бу материаллар қишлоғимиз меҳнаткашларининг ҳаётидан олинган мисоллар билан асосланмас экан, тингловчиларга зарур таъсир кўрсатмайди.**

Пардаев: Гап атеистик пропаганда тўғрисида борар экан, бу борада матбуот ғоят муҳим роль ўйнаши лозимлигига эътиборни қаратмоқчиман. «Ғалаба» газетаси саҳифаларида илмий-атеистик тарбия масалалари тобора изчил ёритилаётир. Шуни айтиш кифояки, кейинги ўн беш ой мобайнида шу мавзуга бағишланган 32 материал эълон қилдик. Лекин гап материалларнинг ортиқ-камлигида эмас, албатта. Гап уларнинг моҳиятидадир. Биз динга ишонувчилар учун эълон қилаётган материалларимиз асосли, далилларга бой бўлишига интиляпмиз. Уларда умумий мушоҳадалар, тумтароқ фикрларга мутлақо ўрин бермаяпмиз. Партия ташкилотлари атеистик тарбияни йўлга қўйиш борасида олиб бораётган ишлар ўқимишли ёритиляпти. Айниқса, «Атеистик саҳифа» газетхонларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Мардонов: Биз атеистлар кенгашлари, атеист-лекторлар семинарларини ташкил этиб, айни пайтда динга ишонувчилар билан якка тартибда иш олиб бормоқдамиз. **Меҳнаткашлар ўртасида совет турмуш тарзини пропаганда қилишда Эшниёз Ғузоров, Тоғаймурод Ҳайдаров, Жонбўта Абраев, Мамлакат Бегматова сингари идеология ходимларимиз алоҳида ташаббускорлик кўрсатмоқдалар.** Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Абдусаттор Қурбонов, Жиянқул Рустамов, Ленин ордени кавалери Турсуной Ашурова, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари Хўжамқул Рустамов, Шоймардон Истамовлар иштирокида атеист-лекторлар ўтказаётган суҳбат, савол-жавоб кечалари қишлоқ меҳнаткашларида яхши таассурот қолдирмоқда.

Умаров: Коммунистик тарбия ҳақида сўз борар экан, инсоннинг маданий эҳтиёжларини шакллантириш, шахснинг маънавий қиёфасига актив таъсир кўрсатиш масалаларини тилга олмаслик мумкин эмас. Маданият муассасалари бу масалаларни ҳал этишда катта ўрин тутади. Сариосиёда бугун 68 оммавий кутубхона, 44 клуб ва маданият уйи, 2 маданият ва истироҳат боғида меҳнаткашларга хизмат кўрсатилмоқда. Партия ташкилотлари бадиий ҳаваскорлик ишини ривожлантиришга эътиборни кучайтиришди. Ҳозирги пайтда районимизда 7 та ашула ва рақс ансамбли ташкил этилган. Айниқса, «Зеҳн», «Балли, қизлар», «Давримизни куйлаймиз», «Иқбол» ҳаваскорлик мусобақаларини ўтказиш меҳнаткашлар ўртасидан чинакам талантларни аниқлаш омили бўляпти. Энди сариосиёлик ҳаваскор санъаткорлар фақат район қишлоқларида эмас, балки областимизнинг бошқа районларида ҳам бўлиб, ўз маҳоратларини намойиш этишяпти. Шу кунларда республиканинг шонли юбилейига бағишлаб «Бу — менинг Ўзбекистоним» фестиваль-конкурсини ўтказаётирмиз. Узун маданият уйи қошидаги «Сариосиё садоси», район вокал-чолғу асбоблари ансамбллари коллективлари ҳам ўз программаларини бойитаётир.

Амалий ишларимиз гулдастаси

Ҳайитқулова: **Бизнинг фаолиятимизда сўз билан ишнинг бирлиги ғоят муҳим. Борди-ю, идеология ходими бир гапни айтиб турса-ю, ўзи кундалик ҳаётида бошқача қадам қўйса, унинг бутун фаолияти ҳеч нимага арзимайди. Ғоявий-сиёсий, интернационал, меҳнат, ахлоқий тарбия — бутун идеология ишимизнинг барча йўналишларидаги хатти-ҳаракатларимиз бир гулдастага жамлансагина, биз кўзланган мақсадга эришамиз.** Айтайлик, лекцияни қуруқ ўқиш билан иш битмайди. Меҳнат коллективларида бўлиб, уларга газета ўқиб бериш бугунги кунда кифоя эмас. Идеология ходими масаланинг моҳиятига чуқур кириб бориши, ўзи амалда айтаётган сўзларига оғишмай риоя қилиши, ижтимоий бурчга ва меҳнатга партиявий муносабат кўрсатиши керак.

Назаров: Фақат шу ҳолдагина биз меҳнаткашларда «ўз мамлакатининг хўжайини» туйғусини тарбиялашдан иборат ленинча кўрсатмани муваффақиятли амалга ошира оламиз. Маълумки, ўртоқ К. У. Черненко шу масалага тўхталиб, янги иқтисодий тафаккурни шакллантириш ҳозирги даврнинг долзарб вазифаси эканлигини кўрсатиб ўтди. Бутун идеология ишини шу тахлитда ташкил этиб, биз совхозимиз меҳнаткашларининг ташаббускорлигини таъминламоқдамиз. Будённий номли совхоз ўтган йили ҳар гектар ердан 45 центнердан хирмон кўтарди. Бу пландагидан 9 центнер зиёд. Ҳосилнинг 77 проценти машиналар ёрдамида териб олинди.

Мардонов: Биз ҳозиргина Ҳусан Аҳмедовичнинг Будённий номли совхоз партия комитети сўз билан ишнинг бирлигини таъминлаб, бутун кучни пахтачиликни ривожлантиришга сафарбар этаётганлиги ҳақидаги ҳикоясини тингладик. Бутун Ленин йўли райони партия ташкилотлари фаолиятида мана шундай силжишни кузатиш мумкин. **Меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, алмашлаб экиш участкаларининг ташкил этилиши оммавий-сиёсий ишларни марказлаштириш, аниқ мақсадларга йўналтириш, таъсирчанлигини ошириш имконини бермоқда.** Бу ишда раҳбар ходимлар, мутахассислар фаол қатнашаётирлар. Натижада уларнинг меҳнаткашлар оммаси билан алоқаси яхшиланди. Энди партия ташкилотларида бўлганингда, директор ёки инженерга: «Сиз эртага қаерда лекция ўқийсиз?», «Қайси темада сиёсий ахборот ўтказасиз?», «Қани, тайёргарлигингизни кўрайликчи?» сингари саволларни бериб, қониқарли жавоб олишингиз мумкин.

Панжиева: Мактабларимизда 27 ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадаларида бобо-деҳқонларнинг асл ўринбосарлари вояга етаётир. Мактаб комсомоллари ҳисобот-сайлов йиғилишларида жонажон қишлоқларида қолиб ишлаш ташаббуси билан чиқишяпти.

Соҳибов: Жуда тўғри. Гагарин районидаги 7-, Термиз районидаги 6-мактабларнинг ёш пахтакорлари ҳам 36—40 центнердан ҳосил олишяпти. Ёшларнинг аксарияти ижтимоий бурчни тўғри англаб етадиган, шонли анъаналаримизга садоқатли бўлиб ўсаётганлиги ҳар биримизни қувонтиради.

Раҳмонқулова: маҳаллаларда сиёсий тарбия ишини йўлга қўйиш кўп болали оналарни ҳам ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этиш имконини бермоқда.

Ҳайитқулова: Идеология ишида танаффус бўлмаслиги, кун сайин аниқ мақсад сари изчил бориш лозим. Шундай йўл тутилмай, Сариосиёдаги «Правда», Свердлов номли, «Ленинизм» колхозларининг партия ташкилотларида хўжалик ва сиёсий-тарбиявий ишлар бирлиги таъминланмади. Натижада давлат планлари ўлда-жўлда қолиб кетди. 23-ғишт заводи коллективи ҳам сурункасига давлат планини уддалай олмаётганлиги тарбиявий ишда изчиллик етишмаслигининг оқибатидир.

Аксинча, **қаердаки тарбия иши жонли, намунали, мароқли ташкил этилса, ўша жойда муваффақиятларга эришилаверади.** Районимиздаги «Коммунизм», «Дашнобод» совхозлари, Жума Пирназаров номли колхоз партия ташкилотлари фаолиятида буни яққол кузатиш мумкин. Бу хўжаликлар социалистик мусобақада муттасил олдинда бормоқдалар. Меҳнаткашларда коллективчилик, ташаббускорлик руҳи чуқур шаклланиб бормоқда. Юксак пировард натижа учун мусобақа катта самара бераётир. Биргина рақам келтирмоқчиман. Сўнгги бир йилда район хўжаликлари пахтачиликдан олган даромад 11 миллион сўм кўпайди. Ҳар бир меҳнатчининг ойлик иш ҳақи 20 сўм ошди. Шу эмасми, ахир, меҳнаткашларда оқилона хўжалик юритиш туйғуси шаклланаётганлиги?

Пардаев: Матбуот саҳифаларида худди мана шу туйғуни, ишга омилкорлик билан муносабатни шакллантириш жараёнини атрофлича ёритмоғимиз даркор. Бойсунлик газетхонлар «Ғалаба» саҳифаларида «Сайроб» совхозининг бош чўпони Ҳақназар Ҳаққулов, «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг бош чўпони Темир Пухтаев, «Бойсун» совхозининг бригадири Менгниёз Худойқуловларнинг меҳнатга онгли муносабат ҳақидаги ҳикояларини мароқланиб ўқишганлигининг боиси мана шунда.

Тошмуродов: Идеология ишини изчил ташкил этиш меҳнаткашларнинг ижтимоий ва меҳнат активлигини ошираётганлигини кўриб турибмиз. Дарҳақиқат, **бизнинг бутун кучимиз ҳар бир кишини меҳнат қилиш эҳтиёжини сезадиган, жамият манфаатлари йўлида ҳалол ва мардона ишлаш заруратини чуқур англайдиган қилиб тарбиялашга қаратилаётганлиги табиийдир.** Бизнинг ҳунар-техника билим юртимизда бу ишнинг моҳир ташкилотчилари оз эмас. Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими аълочилари Рамиль Нигматуллин, Шариф Баҳромов, ёш мутахассислар Ҳафиз Шарипов, Жўра Қодиров, Эгамшукур Мадиёровлар шулар жумласидандир. Улар ижтимоий бурчга онгли муносабатни тарбиялашни ёшларга пухта касб-ҳунар ўргатиш билан уйғунлаштириб юбормоқдалар. Ўқув-тажриба хўжалигимизда рекорд ҳосил етиштирилаётганлиги, билим юртимиз муттасил республика кўрик-конкурсининг ғолиби бўлаётганлиги фикримиз далилидир.

Беш йилликнинг ўтган даврида она-Ватан 1,6 миллион тонна Сурхон «оқ олтин»ини қабул қилиб олди. Унинг ярмидан кўпини қимматбаҳо ипак пахта ташкил этди. Ўтган йили ўртача ҳосилдорлик 36 центнерга етди. Ана шу муваффақият учун область КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Давра суҳбатида идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар ана шу ютуқларга эришишда асосий омил бўлганлиги мамнуният билан таъкидланди, бу борадаги бой тажриба умумлаштирилди. Одамларнинг меҳнатга онгли, коммунистик муносабатини кўрсатувчи, социалистик мусобақадаги амалий иштирокини ёрқин гавдалантирувчи рақамлар, мулоҳазалар, фактлар тилга олинди. Айни пайтда ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ўртага ташланди, уларни бартараф этиш йўллари маслаҳатлашиб олинди. Энг муҳими, «Давра суҳбати» қатнашчилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш юзасидан амалга оширилаётган оммавий-сиёсий тадбирлар тажрибаси билан ўртоқлашдилар. Сурхондарё область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ш. Сафаров идеология ходимлари олдида турган долзарб вазифалар ҳақида сўз юритди. Идеология ишининг усул ва услубларини янада такомиллаштириш, унинг барча воситаларидан оқилона фойдаланишга қаратилган тавсиялар ишлаб чиқилди.

А. ХАЛИЛОВ,
С. ЖЎРАҚУЛОВ,
Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ ИШИГА САДОҚАТ

КПСС Марказий Комитетининг янги таҳрирдаги КПСС Программасини тайёрловчи комиссияси мажлиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг шу мажлисда сўзлаган нутқи хусусида халқаро миқёсда кўпдан кўп фикр ва мулоҳазалар билдирилмоқда. Чет эл оммавий ахборот воситалари шуни таъкидламоқдаларки, Совет Иттифоқи ривожланган социализмни такомиллаштириш ва коммунизм сари босқичма-босқич олға интилиш соҳасидаги улуғвор вазифаларни ҳал этар экан, тинчлик ишига астойдил содиқлигини изҳор қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўзининг ёрқин нутқида янги таҳрирдаги КПСС Программасининг характери ва мазмуни хусусидаги энг муҳим ғояларни баён этиб берди, деб ёзади ГДРдаги **«Нойес Дойчланд»** газетаси. Ҳозирги шароитда бу Программа ривожланган социализмни такомиллаштириш ва бора-бора коммунизмга босқичма-босқич ўтиш программаси бўлиши кераклигини совет раҳбари таъкидлаб ўтди. У социализмнинг зўр ҳаётий кучи ва улуғлигини, унинг социал одиллигини яққол очиб беришга чақирди, деб ёзади сўнгра газета. Программа СССРнинг тинчлик ишига сидқидилдан содиқлигини, КПССнинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги бошқа қардош партиялар билан биргаликда ядровий фалокатнинг олдини олишга интилишини ифодалайди.

Ўртоқ К. У. Черненконинг нутқи, деб таъкидлайди Болгариядаги **«Работническо дело»** газетаси, муҳим сиёсий ҳужжат бўлиб, унда ривожланган социализмнинг кенг уфқлари очилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари КПСС нинг Программаси социализмни такомиллаштириш соҳасидаги зўр куч-ғайрат талаб қиладиган катта ишларга, турмушнинг ўзи юзага келтираётган хилма-хил ва мураккаб проблемаларни, коммунистик формация биринчи фазасининг у ёки бу босқичларига тааллуқли проблемаларни ҳал этишнинг конкрет йўлларини қидиришга руҳлантириши лозимлигини уқтириб ўтди. Шу иш давомида совет жамияти, совет халқи коммунизм йўлида тобора янги-янги марраларга эришаверишлари шубҳасиз.

Югославиядаги **ТАНЮГ** ахборот агентлиги К. У. Черненконинг янги таҳрирдаги партия Программаси совет жамияти тарихан узоқ давом этадиган даврнинг илк палласида — ривожланган социализм босқичида турганлиги тўғрисидаги принципиал муҳим хулосага асосланиши лозим, деган фикрини бўрттириб кўрсатмоқда. Янги таҳрирдаги Программа коммунизмнинг олий фазасига ўтиш йўллари ва муддатлари тўғрисидаги сиёсий нуқтаи назардан бениҳоя муҳим проблеманинг ҳал этилишини таъминлаши керак.

«Нью-Йорк таймс» газетаси К. У. Черненконинг нутқидан кўпгина парчаларни эълон қилиб, бу нутқда ҳозирги замон капитализмининг тарихан маҳкум эканлиги таъкидлаб ўтилганини уқтиради. Совет раҳбари, деб ёзади газета, капитализм билан мусобақада социализм ғалаба қозонишига қатъий ишонч билдирди.

К. У. Черненко янги таҳрирдаги КПСС Программаси ҳақида гапириб, Совет Иттифоқини сиёсий, иқтисодий ва социал жиҳатдан янада ривожлантириш вазифаларини тасвирлаб берди, деб уқтиради Англиянинг **Рейтер** ахборот агентлиги. Коммунизмнинг олий фазасига ўтиш йўллари ва муддатлари ҳақида муайян даврда расм бўлган енгил-елпи тасаввурни узил-кесил бартараф қилиш кераклигини К. У. Черненко уқтириб ўтди.

(ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

● УМУМХАЛҚ ҲАРАКАТИ

БЕРЛИН. Кейинги йилларда ГДРда кенг авж олдирилган энергия, хом ашё ва материалларни тежаш ҳаракати чинакам умумхалқ ҳаракати бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда республикада «Энергияни намунали истеъмол қилган корхона» фахрий номига сазовор бўлган комбинатлар, заводлар ва фабрикалар сони мингдан ошиб кетди. Ана шу юксак давлат баҳосини олишга биринчи муваффақ бўлган ишлаб чиқариш бирлашмалари орасида ГДР химия саноатининг энг катта корхонаси — В. Ульбрихт номли «Лойна» комбинати бор. Бу комбинат коллективи бугунги кунда ҳам тежаш учун курашнинг олдинги сафларида бормоқда. Масалан, «Лойна» меҳнаткашлари 1981 йилдан буён комбинатда энергия истеъмолини 3 процент камайтирдилар. Шу билан бирга бу давр ичида ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулоти ҳажми 13 процент кўпайди.

● АСРЛАРГА ТЕНГ ЙЎЛ

ВЬЕНТЬЯН. Лаос халқ ҳокимияти йилларида маориф системасини ривожлантириш ишида асрларга тенг йўлни босиб ўтди. Республика бу соҳада жозибадор ютуқларга эришди. Революцияга қадар имтиёзли табақалар вакилларининг кичик бир гуруҳи — қирол оиласининг аъзолари, юқори мансабдор кишилар ва маҳаллий бойларгина билим олиш имконига эга эдилар.

Умумий таълим мактаблари тўғрисидаги қонун ЛХДР ташкил этилганидан кейин мамлакат ҳукумати қабул қилган дастлабки қонунлардан бири бўлди. Ҳозирги вақтда ҳар йили ишчилар ва деҳқонларнинг фарзандларидан қарийб 550 минг ўғил ва қиз бола мактабга қатнамоқда. Урушдан кейинги давр қийинчиликларига қарамай, ёш давлат халқ маорифини ривожлантиришга катта маблағ ажратмоқда.

Ҳозирги вақтда бутун мамлакатда саводсизликни тугатиш учун кураш кенг кўлам касб этмоқда. Халқ ҳокимияти йилларида лаосликлардан сал кам 750 минг киши ўқиш ва ёзишни ўрганди. (ТАСС).

ГАЗЕТХОН МУЛОҲАЗАСИ

ОСМОНИМИЗ МУСАФФО БЎЛСИН

Кейинги пайтларда АҚШ маъмуриятининг ҳарбий тайёргарликка зўр бериши бутун тинчликсевар халқларнинг нафрат ва ғазабини қўзғатмоқда. Урушга қарши оммавий чиқишларнинг боиси шундан.

Биз, совет халқи тинчлик тарафдоримиз. КПСС ва Совет давлатининг куч-ғайратлари ҳам ана шу мақсадга қаратилгандир. КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми, СССР Олий Совети сессияси ҳужжатларида ва ўртоқ К. У. Черненконинг «Правда» газетаси саволларига жавобларида бу нарса яна бир бор қайд қилинди.

Биз, ёшлар тинчликни ҳимоя қилишга ўз ҳиссамизни қўшамиз. Партия чақириғига ҳар доим тайёрмиз. Истагимиз: Фақат Тинчлик бўлсин, токи уни ҳеч кимнинг ҳеч нарсадан ҳимоя қилиш зарурати қолмасин. Бутун ер курраси узра қуёш порлаб турсин. Тинчлик кабутари ер шарининг мусаффо осмонида эркин парвоз қилаверсин.

И. ЖЎРАЕВА,
Шўрчи райони.

НЬЮ-ЙОРК. Сиз суратда кўриб турган ушбу кишилар навбати Бронксдаги касалхоналардан бири биноси ёнида бир неча кун давом этди. 15 мингга яқин оч-наҳор америкаликлар бу ерда бепул овқат берилишини сабр-қаноат билан кутиб турдилар. АДН агентлиги хабар қилганидек, ёвғон шўрва учун навбат кутувчи очлар сафи кейинги пайтда кўпайиб бормоқда. Мамлакатда очлик ва қашшоқликнинг кучайиши Рейган олиб бораётган халққа қарши милитаристик сиёсатнинг натижасидир.

АДН—ТАСС телефотоси.

ЯНГИ ҲУКУМАТ ТУЗИШ ТОПШИРИЛДИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливан президенти А. Жемайел мамлакатнинг янги ҳукуматини тузишни таниқли сиёсий арбоб, собиқ бош министр Р. Карамега топширди. Р. Караме илгари министрлар кабинетига 9 марта бошчилик қилган эди. У Ливан Миллий нажот фронтини тузиш ташаббускорларидан бири бўлди, бу фронт ўз сафларида мамлакатнинг Исроил оккупациясига қарши, кенг миқёсдаги социал ва сиёсий ислоҳотлар ўтказиш учун курашувчи бир қанча ватанпарвар кучларини бирлаштирди.

Ливан ахборот агентлигининг хабар қилишича, Р. Караме миллий иноқлик ҳукуматини тузиш мақсадида маслаҳатлашувларга киришди.

РЕЙГАННИНГ ХИТОЙГА ҚИЛГАН ВИЗИТИГА ДОИР

ПЕКИН, 26 апрель (ТАСС). АҚШ президенти Р. Рейган олти кунлик визит билан бу ерга келди. Унга давлат секретари Ж. Шульц, бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилмоқдалар. Аэродромда уни ташқи ишлар министри У. Сюецянь кутиб олди. Пекиннинг Тяньаньмень марказий майдонида АҚШ президентини кутиб олиш расмий маросими бўлди, унда ХХР раиси Ли Сяньнянь қатнашди.

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Рейганнинг Хитойга визити муносабати билан Америка матбуоти эълон қилаётган материалларда бу визит Қўшма Штатларнинг Хитой билан муносабатлардаги бир қанча сиёсий ва иқтисодий проблемаларни ҳал этиш нияти билан боғлиқ, деб таъкидланмоқда. Вашингтон Узоқ Шарқда Қўшма Штатлар вужудга келтираётган АҚШ-Япония-Жанубий Корея ҳарбий учбурчагига Пекиннинг Жануби-Шарқий Осиёда тутаётган йўлидан фойдаланиб, Хитойни унга активроқ жалб этишга интилмоқда. Шу муносабат билан Эй-Би-Си телекомпанияси қайд этиб ўтганидек, Хитой раҳбарлари билан бўладиган суҳбатлар чоғида «Рейган Совет Иттифоқига қарши туришда ҳамкорлик қилиш зарурлиги тўғрисида гап юритади». Си-Би-Эс телекомпанияси ҳам Рейган Америка-Хитой ҳамкорлиги зарур, деб айтганида, «бундай алоқалар Советларга қарши йўналишда бўлиши кераклигига рўй-рост шама қилди», деб таъкидлади.

АҚШнинг «катта бизнеси» визитга зўр умид боғламоқда, «Вашингтон пост» газетасининг ёзишича, «катта бизнес» Хитойнинг «ҳали ўзлаштирилмаган ғоят катта табиий ресурсларга» ва бир миллиарддан кўпроқ аҳолиси бўлган шу мамлакатнинг жуда катта бозорига суқланиб қарамоқда.

Рейганнинг ўз манфаатлари ҳам визитда муҳим роль ўйнайди. У АҚШда ноябрь ойида ўтказиладиган президент сайловида яна қайта сайланишга эришиш учун ҳаракат қилади. «Нью-Йорк таймс» газетасининг қайд этишича, «Ливандаги катта-катта мағлубиятлардан, Марказий Америкага нисбатан қаттиқ мунозараларга сабаб бўлган сиёсатдан ва Совет Иттифоқи билан муносабатларда боши берк кўчага кириб қолингандан кейин президентга ташқи сиёсат соҳасида муваффақият қозониш керак бўлиб қолди», — бундай муваффақият «унинг қайта сайланиш имкониятларини оширган бўлур эди». Журналистлар, телевидение ва кинооператорларининг бутун бир армияси Рейганга ҳамроҳлик қилаётгани тасодифий эмас. Улар Рейганнинг Хитойда бўлиши тўғрисида амалда суткасига 24 соат давомида репортажлар олиб борадилар.

ИНСОНПАРВАРЛИК СИЁСАТИ

КОБУЛ, (ТАСС). Паншир дарёси водийсида хавфсизлик таъминланди. Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати Паншир районида вазиятни бундан буён ҳам нормаллаштириш учун барча зарур ишларни қилмоқда. АДР хавфсизлик хизмати вакили маҳаллий аҳоли билан учрашувда шуни маълум қилди. У Аҳмад шоҳ шайкалари узоқ вақт давомида шу районда тинч ҳаёт ва осойишталикни бузиб келганлигини айтди. Аҳмад шоҳ революцияга қадар чет элларда инглиз ва покистонлик ҳомийлари қўлида махсус тайёргарликдан ўтган. Босмачилар чет элдан йўл-йўриқ олиб, мактаблар, мачитлар, давлат муассасалари биноларини вайрон қилдилар, маҳаллий аҳолига зулм ўтказдилар. Минглаб кишилар Аҳмад шоҳ зулмидан қочиб, мамлакатнинг бошқа районларига кетиб қолишга мажбур бўлди. АДР ўзининг инсонпарварлик сиёсати нуқтаи назаридан ёндашиб, мавжуд проблемаларни тинч йўл билан ҳал этишга интилмоқда. Бироқ ватан душманлари таслим бўлмасалар, қаерда бўлмасин қайси бир реакцион ва империалистик кучларга таянмасин, барибир уларнинг фаолиятига чек қўйилади.

Хавфсизлик хизмати вакили Аҳмад шоҳ шайкаларининг жиноий фаолиятига чек қўйилганлигини маълум қилди.

ДОМИНИКАНА РЕСПУБЛИКАСИДА ХАЛҚ ҒАЛАЁНЛАРИ

ГАВАНА, (ТАСС). Бир неча кундан бери Кариб ҳавзасидаги кичик давлат — Доминикана республикасида жуда кескин вазият ҳукм сурмоқда. Халқ оммасининг намойишларини полиция билан армия ўқ отиш қуроли ва кўзни ёшлантирувчи газ ишлатиб тарқатиб юбормоқда. Ахборот агентликларини Санго-Домингодан берган сўнгги хабарларига қараганда, 60 киши ўлдирилган, юзлаб киши жароҳатланган ва 2 мингдан ортиқ киши қамоққа олинган.

Ҳукуматнинг Америка капитали танҳо хўжайинлик қилаётган халқаро валюта фонди билан тил бириктирганлиги ошкор бўлиб қолганидан кейин мамлакатда халқ ғалаёнлари бошланди. Жумладан, шу молиявий зулмнинг талаби билан ҳукумат маъмурлари озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармон ва кенг истеъмол моллари нархларини ўрта ҳисобда 200 процент оширди. Халқаро валюта фонди билан мамлакатга 459 миллион доллар миқдорида кредит бериш тўғрисида имзоланган битимнинг шартларидан бири мана шундай эди. Бу пул асосан ташқи қарзни тўлашга ишлатилади. Мамлакатнинг аввало Америка банкларидан олган қарзи 3 миллиард долларга етай деб қолди.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

АЭРОПОРТ ЙЎЛИДА ҒОЙИБ БЎЛДИ

Қадимги ноёб нарсаларни, мўйқалам ва ҳайкалтарошлик асарларини, қиммат баҳоли коллекция маркаларини ўғирлаш Буюк Британияда оддий бир воқеага айланмоқда.

Инглиз маъмурларининг хабарига кўра, яқинда Лондоннинг Хитроу халқаро аэропорти йўлида маркалар коллекциясини олиб кетаётган автофургон ном-нишонсиз «ғойиб» бўлган. Ана шу машинада 1400 та марка бор эди. Унинг қиймати чорак миллион фунт стерлингга тенгдир. Бу маркалар Жанубий Африкада бўладиган «ким ошди» савдосига мўлжалланган эди.

ДЕПАРТАМЕНТ ҚАРОРИ

Миср маъмурлари мамлакатнинг ёдгорликларини муҳофаза этишга тобора кўпроқ эътибор бермоқдалар. «Ал-Аҳром» газетасининг хабар қилишича, Миср обидалари департаменти мамлакатдаги катта музейлардан бири — Ислом санъати музейини замонавий сигнализация системаси билан жиҳозлашга қарор қилди, бунга ярим миллион фунт ажратилди.

ПОЕЗДНИ ЎҒИРЛАШДИ

Швеция полицияси яқинда ғалати бир жиноят билан шуғулланди. Стокгольм яқинидаги Нюнесхами шаҳри вокзали платформасидан номаълум киши шаҳар атроф поездини олиб қочган. Ўғри ўттиз беш километр юргач, бирон-бир из қолдирмай поездни ташлаб кетган.

БИЗНИНГ ТАВСИЯЛАР

ЮҚОРИ ҲОСИЛ ГАРОВИ

ЧИГИТНИ ҚИЙҒОС УНДИРИБ, ПАРВАРИШНИ АВЖ ОЛДИРАЙЛИК

Бу йил баҳор кечикиб келганлиги сабабли чигит экиш ҳам ўтган йилдагига нисбатан кеч бошланди. Шунга қарамай хўжаликларнинг материал-техника билан юксак таъминланганлиги, агросаноат комплексидаги шерикларнинг уюшқоқлик билан иш юритиши чигитни ниҳоятда қисқа муддатларда, юксак агротехника асосида экиш имконини берди. Шу кунларда Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм области хўжаликларида ҳам чигит экиш ниҳоясига етмоқда.

Ҳозир чигит барвақт экилган юз минглаб гектар майдонларда ниҳоллар қийғос униб чиқди. Лекин бу йил апрель ойи об-ҳаво ғоят беқарор келганлиги, ҳаво ҳароратининг кўтарилмаётганлиги билан ажралиб турибди. Айрим область ва районларда эса кучли ёғингарчиликлар бўлиб қаттиқ шамол турди. Булар тупроқда қатқалоқ пайдо бўлишига ёки намнинг исроф бўлишига олиб келди. Натижада ниҳолларнинг қийғос униб чиқиши қийинлашди.

Барча майдонларда чигитни қийғос ундириб олиш шу куннинг энг асосий вазифасидир. РАПО ва колхозлар, совхозларнинг мутахассислари, бригада ва звено бошлиқлари ҳар бир далани, экилган уруғ ҳолатини ва чигитнинг униб чиқишига нима тўсқинлик қилаётганлигини синчиклаб ўрганишлари даркор.

Нам етарли бўлмаган майдонларга зудлик билан чигит суви бериш лозим. Бунда суғориш технологиясига қатъий риоя қилинишига, сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга алоҳида эътибор бериш керак. Чигит суви тор қаторли майдонларда жўяк оралатиб, кенг қаторли майдонларда эса ҳар бир жўякдан жилдиратиб оқизилади. Бунда сув сарфи гектарига 500—700 куб метрдан ортмаслиги лозим. **Чигит сувини ўз вақтида сифатли ўтказиш ниҳолларни қийғос ундириб олишнинг гаровидир.** Бу масъулиятли ишга энг тажрибали сувчиларни ажратиш, суғоришни кеча-ю кундуз ўтказиш даркор. Чигит сувидан сўнг тупроқ етилиши биланоқ культивацияни бошлаб юбориш керак. Биринчи культивация ниҳоятда эҳтиёткорлик билан ўтказилиши, ниҳолларнинг илдизининг зарарланиши ёки ниҳолларнинг тупроқ остида қолишига йўл қўймаслик керак.

Бир қатор районларда бўлиб ўтган ёғингарчиликлардан сўнг тупроқда қатқалоқ пайдо бўлди. Қатқалоқнинг пайдо бўлиши бундан кейин ҳам юз бериши мумкин. **Қатқалоқни 2-3 кун мобайнида бартараф этиш зарурлигини ўтган йиллар иш тажрибаси яққол кўрсатиб турибди.** Бу муҳим агротехник тадбирнинг кечикиши ниҳолларнинг сийрак бўлиб қолишига, айрим ҳолларда эса нобуд бўлишига ҳам олиб келади. Буни ҳозир, айниқса кўпгина районларда тупроқда нам етишмаётган бир пайтда сира эсдан чиқармаслик лозим.

Чигитни қийғос ундириб олиш ва ниҳолларнинг нормал ўсиши ҳамда ривожланишини таъминлашда **ғўза қатор ораларига ишлов беришни мумкин қадар барвақт бошлаш бениҳоят катта аҳамиятга моликдир.** Республика далаларида ҳозирнинг ўзидаёқ 6 минг чопиқ трактори ишлаяпти. 150 минг гектардан зиёд майдонда биринчи культивация ўтказилди. Культивацияни барвақт ва эрта ўтказиш тупроқнинг тез қизишини, даланинг бегона ўтлардан тозаланишини, намнинг сақланиши ва озуқа режимининг яхшиланишини таъминлайди. Шу боисдан ҳам қатор ораларига ишлов бериш суръатини жадаллаштириш ва сифатини ошириш жуда муҳимдир.

Культивация ҳар бир участканинг ҳолатига қараб табақалаштирилган тарзда ўтказилиши зарур. Экиш пайтида гербицидлар солинган майдонларда гербицид лентасини сақлаб қолиш учун биринчи культивацияни шундай ўтказиш керакки, ниҳоллар қаторининг ёнида 8-10 сантиметр кенгликда очиқ жой қолсин.

Бегона ўт босган далаларга ишлов беришда культиваторларга такомиллаштирилган ишчи органи — УРОР ҳамда пичоқ ва чуқур юмшатадиган лапка ўрнатиш тавсия этилади. Қатор оралиғи 60 сантиметр бўлган пайкалларга ишлов беришда культиваторларга икки жуфт такомиллаштирилган юлдузча, иккита пичоқ ва битта чуқур юмшатадиган лапка ўрнатилади. Ротацион ишчи органлари ниҳоллар қаторидан 3-5 сантиметр нарида, кейинги ишловларда эса 5-8 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб ўрнатилади. Пичоқлар ниҳоллардан 8-10 сантиметр нарида, 8 сантиметр чуқурликда, чуқур юмшатадиган лапка эса қатор ўртасидан 14-16 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб ўрнатилиши даркор. Қатор оралиғи 90 сантиметр бўлганда 2 жуфт ротацион юлдузча, 4 пичоқ ва 1 та чуқур юмшатувчи лапка ўрнатилади.

Бегона ўтлардан тоза бўлган қатор оралиғи 60 сантиметрли далаларга ишлов беришда культиваторга 4 та юмшатгич ва 1 та чуқур юмшатгич лапка ўрнатилади. Ротацион ишчи органларининг биринчи жуфти ниҳоллардан 12-15 сантиметр нарида, 5-6 сантиметр чуқурликда, иккинчи жуфти эса қаторнинг ўртасида 6-8 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб ростланади. Қатор ўртасидаги чуқур юмшатгич 14-16 сантиметр чуқурликда юради.

90 сантиметрли қатор ораларига ишлов беришда ҳам 60 сантиметрли қатор оралиғига ишлов беришда ишлатиладиган органлардан фойдаланилади. Бироқ уларнинг сони 6 тагача етказилади. Ишлов бериш кенглиги ва чуқурлиги ўзгартирилмайди. Фақат учинчи жуфт юмшатгичлар 6-8 сантиметр, чуқур юмшатгич эса 16-18 сантиметр чуқурликда юрадиган қилиб ўрнатилади.

Биринчи культивацияни технологияга қатъий риоя қилган ҳолда, культиватор ишчи органларини тўғри жойлаштирган ҳолда ўтказиш тупроқнинг майин бўлишини, намнинг сақланишини, ниҳоллар илдизига ҳаво етиб боришини ҳамда тупроқнинг яхши қизишини таъминлайди. Бу эса ниҳолларнинг ўсиши ва ривожланишига ижобий таъсир кўрсатади.

Гектарларнинг тўлиқ бўлиши, ғўза тупларининг пландаги қалинлигини таъминлаш мўл ҳосилнинг асосидир. Ҳозир пайкалларда чаласига уруғ экиш, карталарнинг чети ва бурчакларига, ўқариқ ёқаларига чигит экишнинг айни пайтидир. Колхоз ва совхозларнинг агрономлари ягана бошланишига қадар ҳар бир бригада даласида ғўза тупларининг қалинлиги қанча бўлишини аниқ белгилаб чиқишлари даркор. Бунда тупроқ шароити, сизот сувларининг сатҳи ғўза навининг селекцияси ҳисобга олиниши лозим.

Ҳар гектар ердаги ғўза тупларининг қалинлиги қуйидагича бўлиши тавсия этилади:

—сизот сувлари юза жойлашган, вегетация даврида бақувват ўсимликлар ўсувчи ўтлоқ тупроқли майдонларда ўрта толали навлар учун 110-120 минг, ингичка толали пахта навлари учун 120-140 минг туп;

—сизот сувлари чуқур жойлашган типик бўз тупроқли, шунингдек шўрхок ерларда ўрта толали навлар учун 120-130 минг, ингичка толали навлар учун 140-150 минг туп;

—ғўза ўсиб кетмайдиган унумсиз далаларда ўрта толали навлар учун 140-150 минг, ингичка толали навлар учун 150-160 минг туп бўлишини таъминлаш керак.

Туклари тарвақайлаб ўсадиган ингичка толали пахтанинг «Ашхобод-25» нави экилган майдонларда ниҳолларнинг қалинлиги тупроқ шароитига қараб 85 мингтадан 100 мингтагача бўлиши мумкин.

Ниҳолларни мурғаклигидаёқ озуқа элементлари билан таъминлаш мўл ва эртаги ҳосил етиштиришнинг муҳим омилидир. Биринчи озиқлантиришни илгари ерга қанча ўғит солинганлигини ҳисобга олган ҳолда ўтказиш зарур. Шудгорлаш ёки экиш олдидан озиқлантирилмаган майдонлар бундан мустаснодир.

Шудгорлаш ва экиш олдидан минерал ўғит солинмаган далаларнинг ҳар гектарига 150-200 килограмм аммофос билан 50-70 килограмм аммиакли селитра аралаштирилган ҳолда берилиши зарур. Чигит экиш пайтида минерал ўғит солинмаган бўлса ҳар гектар ерга 40-50 килограмм азот (120-150 килограмм аммиакли селитра ёки 80—100 килограмм мочевина берилиши даркор). Биринчи озиқлантиришда ўғитлар ғўза қаторидан 15-18 сантиметр нарига, 10-12 сантиметр чуқурликка солинади. Чиритилган гўнг мавжуд бўлган хўжаликларда юқорида айтилган минерал ўғитлар дозасининг ҳар бир килограммига 2-2,5 килограммдан майдаланган гўнг аралаштириб солиш даркор.

Ниҳолларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳимоя қилиш, уларнинг тарқалишига йўл қўймаслик «Сельхозхимия» органлари, РАПО, колхоз ва совхозлар мутахассисларининг масъулиятли вазифаларидан биридир. Маълумотларга кўра республиканинг барча областларида кузги тунламнинг кўпайиши учун қулай шароитлар вужудга келди. Кузги ва бошқа кемирувчи тунламлар айниқса, Тошкент, Фарғона ва Қашқадарё областлари хўжаликларига катта хавф туғдиради. Бу областларда тунлам капалакларининг учиши ва тухум қўйиши ҳамда тухумдан чиқиши бошланди. Май ойининг биринчи ўн кунлигидаёқ тунлам қуртлари 2-3 ёшга етади. Бу ўсимликлар учун жуда хавфлидир. Май ойининг охирида эса кузги тунлам Хоразм области далаларида ҳам ниҳолларга хавф сола бошлайди.

Вақти-вақти билан юз берган ёғингарчиликлар ширанинг бегона ўтларда жадал кўпайиши ва тўпланишига қулай шароит вужудга келтирди. Шу боисдан Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Фарғона, Самарқанд ва Андижон областларида ниҳолларга шира ҳам анчагина зиён етказиши мумкин. Ҳаво ҳарорати барқарорлашгандан сўнг ўсимликларга тошкуя ҳам хавф солади.

Оз миқдорда заҳарли химикатлар сарфлаган ҳолда ғўзани қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан самарали муҳофаза қилиш учун энг аввало барча далаларда пухта назорат ташкил этилиши, бунинг учун ҳар бир хўжаликда 50 гектар майдонга 1 та кузатувчи ажратилиши, улар ўқитилиши ва ҳисобга олиш журналлари билан таъминланиши даркор. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг ўчоғи аниқланган тақдирда унга қарши курашиш учун энг аввало, биологик усуллардан фойдаланиш лозим.

Кузги ва кемирувчи тунламлар тухум қўйиш даврида ҳар гектар ер ҳисобига 200 мингтадан трихограмма қўйиб юборилади. Бунда тунлам тухум қўя бошлаган пайтда 60 мингта, 5-7 кун ўтгач 80 мингта ва яна 5-7 кун ўтгач 60 мингта трихограмма учирилади.

Далаларда тунлам қуртининг сони жуда кўпайган тақдирда ҳар гектар ер ҳисобига 1,5-1,8 килограмм хлорофос эритмаси билан ишлов берилади. Бу иш ПГС аппаратида бажарилади. Тунламнинг катта ёшдаги қуртлари пайдо бўлган тақдирда заҳарланган кунжарадан тайёрланган ёлғон емдан фойдаланиш зарур. Бунда 100 килограмм кунжарага 3 килограмм хлорофос аралаштирилади. Ҳар гектар ерга ана шу ёлғон емдан 60 килограмм сарфланади.

Шира, тошкуя ва ўргимчакканага қарши БИ-58 (гектарига 1,5-2 килограмм), антио (гектарига 2-2,5 килограмм), акрекс (2-2,5 килограмм) препаратлари билан ишлов берилади.

Зараркунандаларнинг ўчоғи аниқланган дала четларидаги тут дарахтларининг барги ипак қурти боқиш учун биринчи навбатда қирқиб олиниши, шундан сўнг уларга химиявий ишлов берилиши даркор.

Тавсияларни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги мутахассислари ва СоюзНИХИ, САИМЭ, САНИИЗРнинг илмий ходимлари тайёрлаган.

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

УЗЛУКСИЗ КОНВЕЙЕР

Ворошилов районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг фермаларида сигирлардан бир кеча-кундузда сут соғиб олиш бир килограмм кўпайди. Бунга эса жониворлар рационини оқсил ва бошқа тўйимли моддалар билан бойитиш туфайли эришилди. Бу ерда кўк конвейер ҳам ишлай бошлади. Озуқабоп экинлар экилган майдонлардан перко ташиб келтирилмоқда. Бу экин 65 гектар майдонга экилган. Унинг ҳар гектари уч юз центнердан кўк поя беради.

Колхоз чорвадорлари шонли сана — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига янги марраии белгиладилар. Улар 1250 тонна сут соғиб олишга қарор қилдилар. Бу ўтган йилдагидан анча кўпдир.

БАРАВЖ НИҲОЛЛАР

Бувайда районидаги қўриқ «Қўштепа» совхозидан Ҳабибулла Узоқов бошлиқ бригаданинг қирқ гектарли майдонида уруғлик қийғос униб чиқди. Механизаторлар ғўза қатор ораларига дастлабки ишлов беришга киришдилар. Улар айни вақтда ниҳолларни ўғит билан озиқлантирмоқдалар.

Чўлқуварлар коллективи ҳар йили ҳосилга ҳосил қўшишга эришмоқдалар. Бригада бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 35 центнер «Оқ олтин» ҳосили олишга қарор қилди. Бу эса ўтган йилдагидан ўн центнер кўпдир.

(ЎзТАГ).

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ГЎЗАЛЛИКНИНГ СЕҲРЛИ ОЛАМИ

Тошкентда Москва цирки артистларининг «Сувда цирк» деб номланган томошалари бошланди. Москвалик бу цирк усталари нафақат Иттифоқимизда, балки бир қанча социалистик мамлакатларда ҳам бўлишиб, томошабинлар олқишига сазовор бўлишган.

—Биз 1977 йили ҳам Тошкентда гастролда бўлиб программамиздаги ранг-баранг, қизиқарли чиқишларимизни намойиш этгандик. Ўтган шу давр мобайнида программамиз номерларининг қиёфаси бутунлай ўзгарди, — дейди «Сувда цирк» аттракционининг директори В. В. Шишкин. — «Нептун ва унинг командаси», «Қизил елкан», «Оққуш ишончи», «Қувноқ қурбақалар» каби цирк томошалари, «Қароқчилар», «Русалка» каби турли хилдаги акробатик ўйинлар, шунингдек, жонглёрларнинг, масхарабозлар М. Максимов, В. Риис, А. Влазновларнинг чиқишлари ҳам тошкентликларда катта таассурот қолдиради, деган умиддамиз. Бундан ташқари, цирк давомида томошабинлар Б. Иванова, С. Шестуа ҳамда И. Казаченколарнинг ўргатилган итлари, айиқларининг комик характердаги турли хил ўйинлари билан ҳам яқиндан танишадилар.

Шунингдек, гастроль давомида цирк артистлари олий ўқув юртларида, илғор корхоналарда бўлишиб, студентлар, ишчилар билан ижодий учрашувлар ўтказадилар.

«Сувда цирк» томошаларига ташриф буюрадиган санъатсеварлар гўзалликнинг ҳақиқий сеҳридан баҳраманд бўладилар.

Х. ҚОСИМОВ.

ҲЕЧ КИМ ВА ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

МАНГУ ХОТИРА

Заксенхаузен, Осло, Тошкент. Бу немис, норвег ва ўзбек шаҳарлари ўзбек Ваҳоб Иброҳимов ва норвег коммунисти Фридрик Бергстрёмлар оилаларининг тақдири билан чирмашиб кетган. Мана, қирқ йилдирки, Ваҳоб билан Фридрик энг яқин оға-ини, қадрдон.

Қисмат бу икки кишини биринчи марта уруш йиллари Германиядаги Заксенхаузен концлагерида учраштирди. Бу учрашув Ваҳоб ва Фридрик хотирасида ўчмас, мангу из қолдирди. Иккинчи жаҳон уруши тугагандан бери қанчадан-қанча сувлар оқиб ўтди. Лекин фашист концлагерининг тутқунлари ўтмишни кўз ёшисиз эслай олмайдилар.

— Инсон зоти чидаб бўлмайдиган азоб-уқубатларни, тушдаги каби даҳшатли онларни эсдан чиқариш мумкин эмас, — дейди норвег антифашисти Ф. Бергстрём. — Биз кеча-ю кундуз ўлим хавфи остида яшардик. Заксенхаузенда юз минг нафардан зиёд киши қийноқларда яшади ва ҳалок бўлди. Ана шу кунлар яна қайтарилмаслиги учун ҳар бир соф виждонли киши миллати, ирқи, динидан, дунёқараши ва сиёсий эътиқодидан қатъи назар, дўстликда яшаши, тинчликни сақлаб қолиши учун курашмоғи лозим.

Собиқ тутқунларнинг хотираларини тинглар экансиз, аста-секин кўз ўнгингизда уларни бир-бирига яқинлаштирган, ўрталаридаги қардошларча дўстликка пойдевор яратган мозийнинг айрим лавҳалари ўта бошлайди.

... Ваҳоб Харьков остоналарида асир олинганида йигирма ёшда эди. Уни концлагерга келтиришганда оёқлари синган ва ирий бошлаганди. Ваҳобни Фридрикнинг ёнига ётқизишди. Ваҳоб неча кун беҳуш ётди, билмайди. Аммо Бергстрём ва унинг дўстлари Ваҳобнинг жонига оро киришганини, шулар туфайли оёққа туриб кетганини ҳеч қачон ёдидан чиқармайди.

Концлагердаги ҳаёт шундай эдики, шафқатсизлик, бахтсизлик ҳар қадамда тутқунларга соя каби эргашиб юрарди. Кишиларнинг бир-бирига ишончи, одамийлиги ва муносабати ана шундай шароитларда синаларди. Орадан кўп ўтмай Фридрик оғир хасталаниб қолди. Шунда биринчи бўлиб, Ваҳоб ёрдам қўлини чўзди. Ўзбек ва норвег йигитлари орасида мустаҳкам дўстлик ришталари уланди. Улар, агар эсон-омон қолсак, бу дўстликни бир умр авайлаймиз, деб қасам ичдилар.

Ваҳоб ва Фридрик қасамга хиёнат қилишмади. Совет Армияси Заксенхаузен тутқунларини озод қилгач, Ваҳоб Иброҳимов жонажон Тошкентига, Фридрик эса Ослога қайтиб кетишди. Лекин улар ёзишмаларни, жонли алоқани сақлаб қолдилар.

Тошкент билан Ослони бир-биридан минглаб километр йўл ажратиб туради. Лекин масофа узоқ бўлсада, кўнгил яқин. Худди шу яқинлик уларнинг бир-бирларидаги янгиликлардан хабардор бўлиб туришларига, дўстлик ва қардошлик эстафетасини болалар ва набираларининг давом эттиришига омил бўляпти. Масалан, дўстлар урушдан кейин биринчи марта 1968 йилда Берлинда учрашган эдилар. Кейинчалик уларнинг қизлари — Муҳаббат ва Сольвейг икки марта бирга «Артек» пионер лагерида дам олишди.

Биринчи Май байрами арафасида Ваҳоб Иброҳимовлар оиласида яна катта ва қувончли учрашув бўлиб ўтди. Ваҳоб ака зўр шоду хуррамлик билан норвегиялик биродарини ва унинг оила аъзоларини кутиб олди.

Суратларда: 1. Ҳар сафарги учрашув мана шундай бошланади. 2. Оилалар дўстлиги — қардошлар дўстлиги. Бу дўстлик тинчликка хизмат қилаверсин.

Р. ШАГАЕВ фотолари, (ЎзТАГ).

А Ж А Б С А В Д О Л А Р

АДАШГАН МАКТУБ

Ушбу хат қандайдир англашилмовчилик билан менинг адресимга келиб қолди. Очиб ўқисам, бошқа одамга ёзилган экан. Беихтиёр бегона кишининг сирига шерик бўлиб қолганимни уни ўқиб чиққанимдан кейингина тушуниб етдим. Хат юборилган кишини ҳарчанд изласам ҳам тополмадим. Шу сабабли уни газетхонлар эътиборига ҳавола қиляпман. Зора, гап эгасини топади, деганларидай, ушбу хат ҳам ўз эгасининг қўлига тегса...

Унда жумладан шундай деб ёзилган эди:

«Салом дўстим!

Ишларинг яхшими? Тинчмисан? Мен эса нотинчман. Шу сабабли сенга дўстона маслаҳатимни бермоқчиман. Шунга амал қилсанг, сира кам бўлмайсан. Айтмоқчиманки, номи инспектор борки, ҳаммасидан ҳам эҳтиёт бўл. Йўқ, бу гапларимдан кулма, сабаби мен ҳам инспекторлардан кўпини кўрганман. Мақтаниш эмасу, аммо уларнинг анча-мунчасини сувга олиб бориб, суғормасдан олиб келганман. Аммо буниси эса... Уфф...

Эсласам, юрагим орқага тортиб кетади...

Бир куни дегин, автопаркимизга давлат нефть инспектори келиб, уч-тўрт кун у ёқ-бу ёқни текширган бўлди. Аввалига унча эътибор берганим йўқ. Чунки, ёнилғи масаласида ишимиз «беш» эди-да. 1983 йилда 202,6 литр бензин тежаб қолинганлиги ҳақида юқорига маълумот берганмиз. Бунақанги рақамларнинг қандай ясалишини ўзинг яхши биласан. Юқоридагилар ҳам маълумотдаги рақамларни текшириб ўтирмай, ишониб қўя қолишганди. Ҳатто катта бир йиғинда мақтов ҳам эшитгандим. Келган инспекторга ўша фактларни кўрсатишни муовинимга буюрдим. Инспектор нима қилибди дегин, автопаркимизнинг астар-аврасини ағдариб, шармандаи шармисор қилиб кетибди.

Йўл варақаларини тўлатувчи диспетчерларим юлдузни бенарвон урадиган чапдаст йигитларданлигини ўзинг яхши биласан. Бир куни йиғилишда уларга «Ҳа, план деган нарсани ҳам унутиб юборманглар» деб қўйгандим. Шу дегин, эртаси куни бундоқ ҳужжатларни қарасам, ҳайдовчилар бир кунда 1,5—2 норма иш бажарганлиги ёзилиб қолибди. Бирам қувондимки, асти қўяверасан, одам деган шунақа бир-бирини тушуниб ишласа-да. Ҳайдовчиларни айтмайсизми, бир рейс ўрнига икки рейс ёзиб беришса ҳам миқ этмайдилар. 35-маршрутда қатновчи 41-89 ТНД номерли автобуснинг икки кунлик йўл варақасига 254 километр , 01-89 ТНИ номерли автобусга эса амалда босилмаган 760 километрли масофани, 43-экспресс маршрутидаги 83-77 ТНС номерли автобуснинг тўрт кунлик йўл варақасига ҳам бажарилмаган 25 та рейс, босиб ўтилмаган 359 километр йўлни ўқловдай-ўқловдай ҳарфлар билан қўшиб ёзишибди. 138 литр бензин ортиқча чегириб ташланган эди, инспектори тушмагур дарров пайқабди-я!

Тажрибамга асосланиб, қўл остимдагиларга ҳар доим туяни ютсаларинг ҳам думини кўрсатмай ютларинг, деб насиҳат қиламан. Ҳар бир «иш»ни албатта, қоғозда расмийлаштирларинг, дейман. Аммо-лекин баъзан айримлари ҳаддидан ошиб кетиб, мени чув туширадиган пайтлари ҳам бўлади. 11-экспресс маршрутида ишлайдиган шофёрлардан бири 10-00 ТНД номерли автобус шу йилнинг январь ойида «621 рейс қатнади», деб 135 ва 136 йўл варақалари тўлатган экан, қовун туширишига бир баҳя қолибди. Ахир, аэропортдан Ҳувайдо кўчасигача 12,7 километр эканлигига, 6 минг 644 километр масофа атиги 524 рейс бўлишига диспетчернинг ақли етмабди-да! Кўрибсанки, аслида қатналмаган 97 та рейс қоғозда юзага чиқиб турибди. Шу баҳона бўлди-ю, бояги инспектор деганим ўтган йили 45 минг 710 литр ёнилғини масофа нормаларидан ортиқча сарфлаб юборганимиз борми, автобусларнинг ҳаракатини белгилаб боришда йўл варақаларига соатли штамп ўрнига сиёҳда белги қўйилаётгани борми, ҳайдовчилардан 125 минг 593 литр бензинни ортиқча ишлатганлиги учун 22 минг 606 сўм 75 тийин жарима ундириб олинганлиги-ю, ҳатто тежамкорликка эришган ҳайдовчиларга мукофот бермаслигимизгача, ишқилиб, ҳамма-ҳаммасини бир чекадан тортиб чиқараверди. Шунда мен «шошмай тур, сени бир боплай» деб унга ўзинг танийдиган ўша 115-маршрутда қатнайдиган Гугушвилини рўпара қилдим. Ҳа, мана бундан ҳам камчилик топиб кўр-чи, дедим ичимда. Лекин, Гугушвилидай чапдаст шофёр ҳам унга бас келолмади. Бир пайт бундоқ қарасам, Гугушвили дегани унинг ҳузуридан бўшашиб чиқиб келяпти. Ҳа, нима бўлди, десам, тили айланмайди. Шунда эксплуатация бўйича муовиним Р. Убайдуллаев бўлган гапни тушунтириб берди:

— Шу йилнинг январь ойида 83-78 ТНС номерли автобус 2902 километр йўл босиб, 115-маршрут бўйлаб 150 марта қатнаган, деб ҳужжат расмийлаштиргандик. Аммо Гугушвили ўша ойда кассага бор-йўғи 96 сўм 80 тийин пул топширибди. Инспекторнинг ҳисобига кўра, шу ойда «сарфланди» деб чегириб ташланган 1117 литр бензиннинг ўзига автобус паркимиз 167 сўм 55 тийин тўлаган экан. Бундан ташқари, ҳайдовчига маош ҳам тўланган...

Қисқаси, ишинг чаппасига кетмасин экан. Гугушвили бошқарган автобус ҳужжатларида 1983 йил 18 ноябрдан 1984 йил 31 январгача қадар амалда босиб ўтилмаган 8 минг 916 километрлик масофа қўшиб ёзилганлиги ҳам маълум бўлиб қолди. Хуллас, ана шунақа гаплар, дўстим. «Главташпассавтотранс» автохўжаликлари ичида бизнинг 3-автобус паркимиз илғорлар сафида юришини туну кун ўйлайман. Планни деб куйиб-пишаману, аммо қўшиб ёзилган арзимас километрлар билан менинг роса адабимни беришмоқчи... Товонимга тикон қадалгандай ўзимни қўярга жой тополмаяпман. Энди битта умидим шуки, чиқмаган жондан умид, деганларидай, сирим фош бўлиб қолгач, бир лаҳзада Ўзбекистон ССР Давлат нефть инспекциясига мажбурий кўрсатмаларни бажариш юзасидан тадбирлар тузиб қўйгандим, шуни жўнатмоқчи бўлиб турибман. Зора жазони енгиллатишса...

Дўстинг: А. Исмоилов».

Эгасига етиб бормаган бу мактубни ўқирканман, Тошкентдай шаҳри азимда автобуслар ҳаракати тез-тез издан чиқиб, бекатларда йўловчиларнинг автобус йўлига кўзлари нигорон бўлиб тикилишлари сабабига энди тушундим. Гап буёқда экан-да! 3-автобус паркидай катта бир ташкилотда аҳвол шу даражага бориб қолган экан, бошқа парkларда қандайкикин! Эҳтимол, «Главташпассавтотранс» бош бошқармаси раҳбарлари мана шу сатрларни ўқиб, автобус паркларида рўй бераётган кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олиш ҳаракатини қилишар.

Адашган мактубни газетага йўлловчи:

М. ОБИДОВ.

КАСБГА МЕҲР

● Анвар Суяров чорак асрдан буён сартарошлик қилади. Ҳозир у Пайариқ райони маиший хизмат бошқармасига қарашли Челакдаги «Фируза» маиший хизмат уйининг кўзга кўринган усталаридан.

У сартарошларнинг қатор конкурслари ғолиби. Коммунистик меҳнат зарбдори, Социалистик мусобақа ғолиби. У райондаги энг яхши мураббийлардан биридир. Суяров тарбиялаган 20 дан ортиқ шогирднинг ҳозир ўз шогирдлари бор. Моҳир, қўли гул сартарош А. Суяров октябрь ойида беш йилликнинг тўртинчи йили планини бажаришга сўз берган. «Касби бўйича энг илғор» вимпели соврриндори Суяров сўзининг устидан чиқиш учун курашмоқда.

А. МИНГУЛОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕҲНАТКАШЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ 1984 ЙИЛ 1 МАЙ НАМОЙИШИ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни — 1 Майда Тошкент меҳнаткашлари вакилларининг В. И. Ленин номли майдонда умумшаҳар намойиши бўлади.

Меҳнаткашларнинг намойишда қатнашувчи вакиллари ўз корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари бўйича тўпланиш пунктларига йиғиладилар ва район колонналари составида белгиланган маршрут бўйлаб В. И. Ленин номли майдон томон йўл оладилар.

Таклиф билети бўлган кишиларни В. И. Ленин номли майдонга ўтказиш соат 9 дан 45 минут ўтганда тўхтатилади.

А. Навоий, Ф. Энгельс, К. Маркс, Пролетар, Ш. Руставели кўчалари, Ш. Р. Рашидов ва В. И. Ленин номли проспектлар бўйича шаҳарнинг марказий қисмида махсус рухсатномаси бўлган автомашиналардан бошқа ҳамма турдаги транспорт воситаларининг ҳаракати соат 7 дан меҳнаткашлар намойиши тугагунга қадар тўхтатиб қўйилади.

1 Майда Тошкент метрополитени эрталаб соат 6 дан кечаси 2 га қадар ишлайди. Соат 8 дан 13 га қадар «Пахтакор», «Октябрь инқилоби» станцияларининг фақат «Чиқиш» қисми очиқ бўлади, шу вақт ичида «В. И. Ленин номли майдон» станцияси беркитиб қўйилади.

Метрополитеннинг ҳамма линияларида соат 13 дан ҳаракат бошланади.

Шаҳар байрам комиссияси.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

СОҚОЛ БОЖИ

Пётр I замонида эркак киши соқолини қирдириб юриши ёки соқол учун бож тўлаши керак бўлган. Костромалик тарихчи ва ўлкашунос В. Соболев йиққан танга — жетонлар орасидан биттаси бунга далолат бера олади. Гугурт қутисидек мис квадрат пластинка юзида диагонал йўналишда «Соқолдан бож олинди. 1725» деб ўйиб ёзилган.

Анчагина пул тўлаб, шундай «соқол ёрлиғи»ни олган бойлар уни мажбурий қириб юришдан қутулганлар.

Ватанимиз тарихида Петр Биринчи даври сиёсат, иқтисод ва маданиятда илғор ўзгаришлар қилинганлиги билан характерланади. Янгиликлар анчагина тушган. Швеция билан чўзилиб кетган шимолий уруш ҳам кўп маблағ талаб қилган. Пётр ислоҳотларининг муҳолифлари бўлмиш боярлар ўзларига ёқмаган янгиликларни унча ёқтирмаганлар. Шундай қилиб Пётр ҳар хил бож ва солиқлар жорий этиб, у ўз фуқароларининг чўнтакларидан пул қоқиштириб олиб юрган. Ҳаммомларга, печь, эски модадаги либосга ҳам солиқлар жорий этилган.

В. ПАШИН, (ТАСС).

ЎҚИНГ: ҚИЗИҚ

АРХЕОЛОГИК ТОПИЛМАЛАР

Яқинда Қорақалпоғистон АССРнинг Амударё райони территориясида жойлашган кўҳна Қалвачиқ қалъаси харобасидан турли буюмлар топилди.

Улар орасида ҳумлар, кўзачалар, лойдан ясалган чироқчалар ва идиш-товоқларнинг синган бўлакчалари бор. Булардан ташқари эрамизнинг XII асрига хос Хоразм усталарининг моҳирлик билан турли хил геометрик нақшлар ўйиб ишлаган квадрат ва айлана шаклидаги тош вазалари кишини ҳайратга солади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиали археология секторининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати М. Мамбетуллаев, тарих фанлари кандидати М. Қидирниёзов ва аспирант Г. Хўжаниёзовларнинг аниқлашича Қалвачиқ қалъасидан топилган сопол идиш бўлаклари турли хил белгиларга кўра эрамизнинг XII-XIV асрларига мансубдир. Ҳозирги пайтда Қалвачиқ қалъаси харобасидан топилган буюмларнинг баъзилари Қорақалпоғистон АССР санъат музейининг қадимги Хоразм маданияти фондида ва Амударё районидаги Герцен номли ўрта мактаб ўлкашунослик музейида сақланмоқда.

Қалвачиқ харобасидан топилган археологик топилмалар илмий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлиб, ўрта аср кулолчилик санъатини ўрганишга ёрдам беради.

Б. АВАЗМЕТОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ЭНЕРГЕТИКА ВА АВТОМАТИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

иқтисодий самарадорлик ва техник-иқтисодий асослаш группасининг **катта илмий ходими;**

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: электр тармоқлари, режимларни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси ва энергетика системаларини бошқариш (2 ўрин), энергетик блокларни автоматлаштириш (2), ёқилғи-энергетика баланси.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 10 кун.

Мурожаат учун адрес: 700143, Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси. Телефон: 66-29-67.

●

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги
ЎЛКА МЕДИЦИНАСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант ваазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораториялар бўйича:
тиреоид патология мудири;
кичик илмий ходимлар: диабетология, овқат ҳазм бўлиш органлари патологияси (2 ўрин), эндокрин функцияларининг гипоталамо-гипофизар регуляцияси группаси (2).

Конкурс муддати — 13 майгача.

Қуйидаги адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 56-уй. Телефон: 62-27-02.

●

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
28 апрелдан бошлаб
«СУВДА ЦИРК»
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ
2 бўлимдан иборат катта қизиқарли программа КЎРСАТИЛАДИ

Томошалар соат 19.30 да, шанба ва якшанба кунлари соат 11, 15 ва 18.30 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.

44-35-91 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

Кассалар соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

●

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28|IV да Ёшликда берган кўнгил, 29|IV да Гулсара (12.00 ва 19.30).

●

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
29 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА
СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ДИНАМО» (Москва) командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети республика радиосининг режиссёри О. Ҳайдаровга онаси

Моҳинисо САТТОРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўрта Осиё темир йўлининг ўқув юртлари бўлими ва йўл-методика кабинети коллективлари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи фахрий темир йўлчи, республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Миржалил КАРИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

СПОРТ

АВТОПОЙГА:

САМАРҚАНД ЙЎЛЛАРИ БЎЙЛАБ

Мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган 300 дан зиёд спортчи ўртасида ўтказилган СССР ҳамда Ўзбекистон ССР чемпионатлари мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Енгил автомашиналарни бошқаришда маҳорат кўрсатиш баҳси, Самарқанд области шаҳар-қишлоқлари бўйлаб давом этди. Ҳар бир машинани икки киши бошқариб, жами 800 километр йўл босилди.

Мамлакат чемпионати ҳисобидаги мусобақада умумкоманда ҳисобида республикамиз пойгачилари биринчи ўринни эгаллашди. Туркманистон ва Арманистон командалари иккинчи ва учинчи ўринларни олдилар. Шахсий ҳисобда ўзбекистонлик Ю. Милашченко билан Фарҳод Акбаровлар пешқадамлик қилишди. Самарқанд пойгачилари эса Ўзбекистон чемпионатида ғалаба қозонишди. Автопойга шофёрларнинг профессионал маҳоратини оширишда, спортнинг техник турини оммавийлаштиришда муҳим аҳамият касб этди.

МОТОПОЙГА:

НАВРЎЗБУЛОҚ ТЕПАЛИГИДА

Жиззахнинг Наврўзбулоқ тепалигидаги ДОСААФ комплексида «Джизакская правда» газетаси соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ турнирининг биринчи босқичи якунланди. Пойгада 200 спортчидан иборат 18 команда иштирок этди. Ўсмирлар ўртасида цилиндри ҳажми 125 куб сантиметрли мотоциклни бошқарган тошкентлик А. Мухаметшин муваффақият қозонди. Катталар ўртасида мазкур турдаги техникани бошқариш бўйича С. Чудинов (Тошкент) маҳорат кўрсатди. Команда биринчилигида тошкентлик пойгачилар ғолиб бўлишди.

Иккинчи босқич мусобақаларини май ойининг бошида, Зомин райони территориясида ўтказилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 АПРЕЛЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Қувноқ стартлар. 10.25 — Халқаро конкурс лауреати А. Фоменко чалади. 10.50 — — Спортлото. 11.00 — Йигирма тўққизинчи йил баҳори. Бадиий фильм. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Моҳир қўллар. 16.25 — Поэзия. 17.20 — Шахмат мактаби. 17.50 — Телефильм. 18.20 — Нур ва соялар. Телекўрсатув. 19.00 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Сиз яратган боғ. 20.00 — Концерт. 20.20 — Бу ерда ўзимиз яшаймиз. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Кинопанорама. 23.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Рус тили. 12.00 — Фан ва турмуш. 15.00 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.30 — И. Гайдн. 16.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Концерт. 19.20 — Хоккей. Динамо (М) — Торпедо. 20.45 — Дўстларимиз чеҳраси. 21.30 — Время. 22.05 — Қўғирчоқдай. Бадиий фильм. 5-серия. 23.35 — Футбол. Факел (Воронеж) — Спартак.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Саломат бўлинг. 10.55 — Ҳужжатли кино экрани. 11.40 — Оналар мактаби. 12.10 — Тимур ва унинг командаси. Бадиий фильм. 1-серия. 13.15 — Янгиликлар. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Ўйлаб топ. 18.30 — Инсон ва табиат. 19.00 — Телефильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Болалар учун фильм. 20.05 — ЎзССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — СССР халқларининг куйлари. 21.30 — Время. 22.00 — Инсон ва замин. 23.10 — Янгиликлар. 18.00 — **Тожикистон телевидениесининг программаси.**

29 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Концерт. 10.10 — Ҳужжатли фильм. 10.40 — Фильм-концерт. 11.10 — Болалар учун фильм. 12.30 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.50 — Узун пайпоқ кийган Пеппи. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 18.00 — Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. 18.30 — Тасвирий санъат. 19.10 — Дунё воқеалари. 19.25 — Эркин кураш бўйича Европа чемпионати. 19.50 — Ҳамдўстлик. 20.20 — Бу ерда ўзимиз яшаймиз. Бадиий фильм 3-серия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. АСК — Динамо (Минск). 22.45 — Оғир атлетика бўйича Европа чемпионати. 23.15 — Хоккей. Динамо (М.) — Спартак. 24.00 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Фильм-концерт. 10.35 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.05 — Телефильм. 11.25 — Совет қўшиқларидан концерт. 12.00 — Москванинг катта соврини учун мерганлик бўйича халқаро мусобақа. 12.30 — Ҳаётга йўлланма. 13.20 — Ҳужжатли фильм. 13.40 — Ўсмирлар учун музикали кўрсатув. 15.50 — Эркин кураш бўйича Европа чемпионати. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Здоровье. 19.30 — Саёҳатчилар клуби. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — Оркестр ижроси учун хореографик поэма. 21.30 — Время. 22.00 — Вера. Спектакль. 23.15 — Ванч тароналари.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Тимур ва унинг командаси. Бадиий фильм. 2-серия. 11.35 — Мультфильмлар. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Кинoредакция почтасидан. 13.45 — Концерт. 14.30 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25— Концерт. 19.00 — Футбол. Пахтакор — Динамо (М). 20.50 — Ахборот. 21.10 — Мультфильм. 21.30 — Время. 22.00 — Петербурглик Инкогнито. Кинокомедия. 23.30 — Янгиликлар.

16.35 — **Қирғизистон телевидениесининг программаси.**

РАДИО

28 АПРЕЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Область театрлари артистларининг концерти. 9.30 — Ёшлик. 10.15 — Гулшан. 12.10— Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 16.30— Арзномалар — ҳангомалар. 17.00 — Ўзбекистон куйлагай. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Ижодиёт оламида. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Экран курашга чорлайди. 20.50 — Социалистик турмуш тарзи. 21.00 — Чўпон ва куй. 22.30 — Халқ талантлари ижро этади.

29 АПРЕЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Бир жуфт қўшиқ. 9.30 — Халқ қўшиқлари. 11.30 — Бутун партиянинг иши. 12.10 — Мураббийлар радиоклуби. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Футбол. «Пахтакор» — «Динамо» (М). 20.50 — Дўстлик ришталари. 21.05 — Музика ва саҳна радиожурнали. 22.30 — Ўзбекистон куйлагай.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.